

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

4 0213 01 Képző- és iparművészeti munkatárs

(02134005 Művészeti és médiafotográfus)

Képesítő vizsga

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladatok megnevezése: Szakmai elmélet vizsgafeladat (A-B)

A vizsgafeladat időtartama: 45 perc (felkészülési idő 30 perc, válaszadási idő 15 perc)

A vizsgafeladat értékelési súlyaránya: 30%

A) és B) vizsgafeladat ismertetése:

Összefoglaló ismertetés a programkövetelmények alapján összeállított, előre kiadott tételsorból húzott kérdéskörökre, témákra. A központilag összeállított vizsgakérdések a **művészettörténeti - fotó és multimédia elmélet szakmai** témaköröket tartalmazzák.

A tételekhez használható segédeszköz:

A képző intézmény által összeállított maximum 2-2 oldalas, feliratok nélküli képmelléklet.

A képesítő vizsga szóbeli tételeit a **VIII/1013/2021/KOZNEVSTRAT** számon kiadom.

Jóváhagyta:

Borosán Beáta
osztályvezető

Érvényes: 2021. 02.01-től

A tételsor a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendeletben foglalt szakképesítés programkövetelménye alapján készült.

1. A) Mutassa be az ókori Egyiptom társadalmi felépítését, hiedelemvilágát! Ismertesse az ókori egyiptomi művészet korszakait, az építészet, szobrászat és festészet ránk maradt emlékeinek jellegzetességeit!

- Az ókori egyiptomi művészet korszakai, földrajzi, társadalmi környezete
- A sír- és templomépítészeti típusai, felépítése, jellemzői
- A szobrászat, festészet és tárgykultúra jellemzői és stílusjegyei

1 B) Elemezze a fotográfia születésének társadalmi és technikai előzményeit és beszéljen felfedezőiről, eljárásairól! (Nicéphore Niepce, Louis Daguerre, Henry Fox Talbot)

Beszéljen a filmtörténet kezdeteiről, a filmstúdiók kialakulásáról, a magyarok szerepéről a filmgyártás kezdetén! (Edison és a Lumiere-testvérek, MGM, 20th Century Fox Pictures, Gaumont, Pathé)

Beszéljen a fény kettős természetéről, a fénytörésről és a tükröződésről! Magyarozza el mikor és miért érdemes polárszűrőt használni?

2. A) Mutassa be az antik görög kor hitvilágát, korszakait és építészetét! Elemezze a legismertebb épületeit, művészeti alkotásait!

- Az ókori görög művészet és kultúra nagy korszakai, jellemzői
- A templomok felépítése, az oszloprendek jellemzői
- A görög szobrászat jellegzetes vonásai a különböző korszakokban
- A görög mitológia világa, a görög vázafestészet

2. B) Elemezze a XIX.sz. fotográfiájának folyamatait, a fotográfiai műfajok kialakulását, a fényképeszeti ipar kibontakozását! Beszéljen a magyar fotográfia XIX.sz-i nagy alakjairól! (portré-, utazó fotográfusok, Nadar, Julia Margaret Cameron, André Disderi, J.H. Lartigue, Kodak, Veress Ferenc, Rosti Pál, Divald Károly)

Beszéljen a színhőmérséklet fogalmáról, különböző fényforrások színösszetételéről! Beszéljen a fehér egyensúly beállítási lehetőségeiről a fényképezőgépen! Beszéljen az összeadó és a kivonó színkeverésről! Értelmezze a korlátozottan cselekvőképes és cselekvőképtelen személy jogainak érvényesítését!

3. A) Mutassa be az antik Róma korszakait, kultúráját, építészetének, szobrászatának és festészetének jellegzetességeit! Soroljon fel és jellemezzen néhány fennmaradt római építményt és alkotást!

- Az ókori Római Birodalom társadalmi felépítése, a római művészet korszakai és jellemzői
- Az építészet jellemzői, építmény-típusai, a szobrászat és festészet emlékei
- Pannónia provincia római kori maradványai

3. B) Ismertesse a XIX sz.-i dokumentarizmus történetét, valamint az amerikai szocio- és dokumentarista fotográfia kezdeteit! (Eugene Atget, Klösz György, Roger Fenton, Szathmári Pap Károly, Jacobs Riis, Lewis W. Hine)

Magyarázza el, hogy mikor és miért mérünk beeső, és mikor visszavert fényt? Milyen lehetőségei vannak a fénymérés beállításának a digitális fényképezőgépen? Mit jelent az alul- és a túlexpozíció, hogyan korrigálható az analóg és a digitális technikában? Fejtse ki, miben áll a képmás, hangmás védelme!

4. A) Mutassa be az ókeresztény és a bizánci művészetet - az építészet és a festészet, valamint a díszítőművészet stílusjegyeit, ismert alkotásait!

- Az ókeresztény és bizánci építészet - a bazilika és a bizánci templom felépítése
- Az ókeresztény szobrászat stílusjegyei és jelképei
- A bizánci mozaik, az ikonfestészet és a kézművesség jellemzői

4. B) Fejtse ki, hogyan hatottak a különböző „izmusok” és avantgárd irányzatok, az álló- és a mozgókép fejlődésére! Beszéljen a két világháború közötti filmes törekvésekről! (Moholy-Nagy László, Alekszandr Mihajlovics Rodcsenko, Man Ray, Dziga Vertov, Szergej Mihajlovics Eisenstein, Salvador Dali és Luis Bunuel)

Beszéljen a francia film klasszikus korszakáról és a weimari Németország filmjeiről! (Jean Renoir, Marcel Carné, Jean Cocteau, Fritz Lang, F.W. Murnau)

Mit jelent a montázs fogalma álló és mozgó képben? Milyen fényképezőgép fajtákat ismer - melyiket mikor, miért érdemes használni? Rajzolja le és ismertesse a fény útját a kisfilmes, tükörreflexes kamerában!

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Szakmai elmélet vizsgafeladat (A-B)

5. A) Mutassa be a román kori építészet, szobrászat és kézművesség stílusjegyeit! Jellemezze a különböző műfajokhoz kapcsolódó alkotásokat, európai és hazai műemlékeinket!

- A román kor társadalma, hitvilága, építészete
- A koraközépkori szobrászat, kódexfestészet és kézművesség jellemzői

5. B) Beszéljen a piktorializmus céljáról és eljárásairól! A straight photography és az új tárgyiasság alkotóinak munkásságán keresztül mutassa be a fotográfia újjászületését! (Alfred Stieglitz, Edward Steichen, Paul Strand, Edward Weston, Ansel Adams, Albert Renger-Patzsch, August Sander, Karl Blossfeldt)

Ismertesse a műszaki kamerák felépítését, képalkotásukat! Mire használjuk őket, milyen korrekciókat lehet velük végrehajtani?

Mi a különbség a szerzői- és a tulajdonjog között?

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Szakmai elmélet vizsgafeladat (A-B)

6. A) Mutassa be a gótika építészetét! Soroljon fel, és röviden jellemezzen híres katedrálisokat és hazai műemlékeket!

- A katolikus egyház szerepe
- A gótikus építészeti stílus elterjedése, jellemzői Európában és Magyarországon
- A templomépítészet: a katedrálisok alaprajza, részei, felépítése

6. B) Beszéljen a magazinriportázs kialakulásáról! Ismertesse a témát a német fotózsurnalizmustól a Life-ig! (Képügynökségek szerepe, Stephan Lorant, Alfred Eisenstaedt, Erich Salomon, Margaret Bourke-White)

Hogyan segítette a riportfotográfia fellendülését a fényképezőgépek, a fénymérés és színes fényképezés megjelenése, valamint a nyomdatechnika fejlődése? (Leica, kétaknás gépek, SLR)

Ismertesse az alapvető kompozíciós fogalmakat és lehetőségeket a mozgóképben! Ismertesse a filmes plánok rendszerét!

7. A) Mutassa be a gótikus szobrászat, festészet és kézművesség alkotásait!

- A gótikus művészet általános jellemzői, fejlődése, stílusjegyei
- A gótikus szobrászat, festészet az északi országokban, Itáliában és Magyarországon
- Az iparművészet kiemelkedő alkotásai - üvegablakok, fémművesség

7. B) Beszéljen André Kertész és Brassai munkásságáról, valamint Eugene Smith fotográfiáin keresztül a fotóesszé műfajáról! Ismertesse Benkő Imre, és még egy, a fotóesszé területén is alkotó kortárs magyar fotográfus munkásságát!

Beszéljen a propaganda film kialakulásáról, főbb céljairól (Szergej Mihajlovics Eisenstein, Leni Riefenstahl) Milyen egyéb műfajokra volt hatással a propaganda-film?

Milyen képfeldolgozó szoftvereket ismer? Mutassa be az előnyeit, hátrányait!

8. A) Mutassa be az itáliai reneszánsz építészet, szobrászat, festészet stílusjegyeit, jellemzőit, alkotóit és műveit!

- Az olasz reneszánsz művészet kialakulása, korszakai, jellemzői, vívmányai
- Az olasz reneszánsz épülettípusai, a szobrászat stílusjegyei az egyes korszakokban;
- A festészet műfajai, technikái; festők és alkotások

8. B) Hasonlítsa össze a magyar és az amerikai riport- és szociofotográfia törekvéseit a XX. sz. első felében! Beszéljen a magyaros stílusról és az FSA-ról! (Balogh Rudolf, Escher Károly, Kálmán Kata, Walker Evans, Dorothea Lange).

Ismertesse a kameramozgásokat és a legjellemzőbb kameramozgató eszközöket!

Rajzoljon le egy gyűjtőlencsét és jelölje a fősíkot, az optikai tengelyt, a fókuszpontot és a fókusz-távolságot! Beszéljen a bázistávolságról és a különböző objektívek adaptálási lehetőségéről!

9. A) Mutassa be a reneszánsz művészet Itálián kívüli elterjedését és jellemzőit a flamand, német, francia területeken és Magyarországon!

- Az északi reneszánsz építészet jellemzői, épülettípusai
- A flamand és német festészet, grafika jellemzői, stílusjegyei, híres alkotói
- A magyar királyi udvar művészete

9. B) Milyen igény hívta létre a Magnum képügynökséget? Beszéljen Robert Capa és Henri Cartier-Bresson munkásságáról, valamint mutasson be egy szabadon választott kortárs Magnum tagot! Beszéljen a stock képügynökségekről!

Milyen objektíveket ismer, melyiket mire érdemes használni, milyen képalakító hatásuk van? Hogyan függ össze a gyújtótávolság, a formátum és a látószög?

Mit jelent a crop factor?

Sorolja fel a személyiségi jogokat! Sorolja fel a személyiségi jog védelmének polgári jogi eszközeit!

10. A) Mutassa be a barokk építészet és szobrászat stílusjegyeit és példáit Itáliában, a francia királyi udvarban, Ausztriában és Magyarországon!

- A barokk művészet szerepe az ellenreformáció időszakában
- A barokk építészet és szobrászat stílusjegyei
- Egyházi és világi barokk épülettípusai, jellemzői

10. B) Beszéljen a XX. század második felének streetfotózásáról, valamint egy szabadon választott kortárs magyar fotográfus munkásságáról! (Robert Frank, Josef Koudelka, Garry Winogrand, William Klein, Joel Meyerowitz)

Beszéljen a klasszikus amerikai filmtípusokról és a filmművésztre gyakorolt hatásukról! (történelmi film, western, háborús film, zenés film, krimi, film noir, road movie, spaghetti western)

Ismertesse a fekete-fehér negatív film szerkezeti felépítését, az egyes részek tulajdonságát, funkcióját! Ismertesse az expozíció és a filmhívás során végbemenő kémiai folyamatokat! Beszéljen a fixír szerepéről!

11. A) Mutassa be az egyes európai országok barokk és rokokó festészetének különböző stílusjegyeit és alkotásait!

- A barokk festészet általános jellemzői, szerepe
- A katolikus Itália, Spanyolország, Flandria és a polgári Hollandia festészete, mesterei
- A magyarországi barokk festészet példái

11. B) Beszéljen a kortárs dokumentarista törekvésekről, a COLORS Magazinról, Martin Parr, Sebastiao Salgado és egy szabadon választott magyar fotográfus munkásságáról! Néhány jellemző példán keresztül mutassa be a filmtörténet dokumentarista irányzatait! Beszéljen a második világháború utáni filmművészeti törekvésekről az 1970-es évekig! (olasz neorealizmus, brit free cinema, francia újhullám és a kelet-európai újhullám) Milyen összefüggés van az érzékenység, a rekesz és az expozíciós idő között? (viszonyossági törvény, Schwarzschild effektus) Mi alapján dönti el, hogy mikor melyik paramétert állítja?

12. A) Mutassa be a klasszicista építészet, szobrászat és festészet stílusjegyeit, alkotásait, hazai műemlékeinket!

- A klasszicizmus általános jellemzői, társadalmi, filozófiai háttere
- Az építészeti stílusjegyei (Franciaország, Anglia, Magyarország)
- A szobrászat és festészet stílusjegyei, mesterei (Franciaország és Magyarország)

12. B) Beszéljen a divat és reklám fotográfia történetéről a kezdetektől napjainkig! (Pécsi József, Munkácsi Márton, Irving Penn, Richard Avedon, Helmut Newton, Steven Meisel, David LaChapelle, Oliviero Toscani és a Benetton, Juergen Teller, Peter Lindbergh, Terry Richardson)

Ismertesse a lineáris és nonlineáris vágás jellemzőit, lehetőségeit!

Magyarázza el a negatív-pozitív eljárás lényegét! Ismertesse a fekete-fehér papírkép nagyításának menetét! Milyen hordozójú és gradációjú fekete-fehér fotópapírokat ismer? Melyiknek mi az előnye és mi a hátránya?

13. A) Mutassa be a romantika szobrászatának és festészetének stílusjegyeit, a historizmus és eklektika építészetének jellemzőit, alkotásait!

- A romantikus festészet, szobrászat stílusjegyei, irányzatai és mesterei (francia, német, angol és magyar)
- A historizáló és eklektikus építészet

13. B) Hasonlítsa össze a XX. század második felében alkotó neves portréfotográfusok munkásságát! (Diane Arbus, Annie Leibovitz, Richard Avedon, Arnold Newman, Yousuf Karsh, Anton Corbijn, Herb Ritts, Peter Lindbergh, David Bailey)

Ismertesse a digitális képérzékelő felépítését, működését! Beszéljen a digitális képérzékelő leggyakoribb formátumairól, az érzékelő mérete és az információtartalom összefüggéseiről és a képérzékelő hibalehetőségeiről!

Mi a modell-nyilatkozat és a felhasználási szerződés?

14. A) Mutassa be az impresszionista és posztimpresszionista festészet stílusjegyeit, alkotóit és műveit! Ismertesse a Nagybányai művésztelep tagjainak tevékenységét!

- A 19. századvégi művészet célkitűzései, törekvései, plein air festészete
- Az impresszionizmus és posztimpresszionizmus nagymestereinek művészete
- A századvégi stílusirányzatok magyar képviselői

14. B) Válasszon ki ötöt a felsorolt alkotók közül, és munkáikon keresztül beszéljen a filmművészet fontosabb törekvéseiről az 1970-es évektől kezdődően! (Rainer Werner Fassbinder, Werner Herzog, Wim Wenders, Ingmar Bergman, Andrej Tarkovszkij, Kurosava Akira, Michelangelo Antonioni, Andrzej Wajda, Francis Ford Coppola, Martin Scorsese, Steven Spielberg, Roman Polanski, Szabó István, Jancsó Miklós, Huszárik Zoltán)

Ismertesse a képfájl méretét befolyásoló tényezőket! Beszéljen a bitmap, grayscale, RGB, CMYK képmódokról, a köztük lévő összefüggésekről!

15. A) Mutassa be a szimbolizmus festészeti irányzatát és a szecesszió építészetét, művészetét Európában és Magyarországon!

- A szimbolizmus jellemzői, törekvései
- A szecesszió építészetének újításai, stílusjegyei; stílussteremtő építészek Európában és Magyarországon
- A szecessziós grafika, festészet és iparművészet stílusjegyei és jeles képviselői

15. B) Ismertesse az 1960-1985 közötti neoavantgárd törekvéseket a magyar fotográfiában! (Haris László, Kerekes Gábor, Lőrinczy György, Vető János)

Beszéljen a természetfilm és természetfotó műfajáról, törekvéseiről és annak ellentmondásairól. (David Attenborough, Jacques-Yves Cousteau, Jamie Uys)

Beszéljen a fájlformátumok típusairól, előnyükről és hátrányaikról, a RAW képfájl feldolgozása adta lehetőségekről! Ismertesse a korszerű adattárolási lehetőségeket!

16. A) Mutassa be a 20. század elejének avantgárd művészeti irányzatai közül a fauvizmus, expresszionizmus, kubizmus legfőbb törekvéseit és kiemelkedő alkotóit! Ismertesse a Nyolcak csoportjának tevékenységét!

- A 20. század elejének társadalmi környezete, a művészeti irányzatok alapelvei
- A 20. századi képzőművészet meghatározó alakjai
- A festészet modern irányzatai, magyarországi megjelenése

16. B) Beszéljen a fotográfiában rejlő lehetőségekről a személyes identitás, közösségi identitás témakörében! (Nan Goldin, Ryan McGinley, Rineke Dijkstra, Elina Brotherus, Elinor Carucci, Richard Billingham, Nobuyoshi Araki, Larry Clark és egy, a témával foglalkozó kortárs magyar fotográfus)

Ismertesse a reprodukciós fotográfia technikai alapjait, legfontosabb eszközeit!

Mit nevezünk ráutaló magatartásnak? Mit ért a „hallgatólagos hozzájárulás a képmás elkészítéséhez” kifejezés alatt?

17. A) Mutassa be a 20. század eleji avantgárd művészeti irányzatok közül a futurizmus, a konstruktivizmus, a dadaizmus és a szürrealizmus törekvéseit és kiemelkedő alkotóit! Beszéljen az absztrakt művészet kialakulásáról!

- A 20. század elejének társadalmi környezete, a művészetek filozófiai háttere
- A képzőművészet modern irányzatai, megjelenési formái és legismertebb képviselői
- Az absztrakció különböző megjelenési formái

17. B) Beszéljen a mozgóképi műfajok alakulásáról 1990-től napjainkig! Elemesse a kommersz világ, a különféle szubkultúrák és a klipek, reklámok vizuális világának egymásra hatását, valamint a sorozatok és az online média által teremtett új műfajokat! (Dogma-filmek, David Lynch, Jim Jarmusch, Jean-Pierre Jeunet, Guy Ritchie, Anton Corbijn, Michel Gondry, Chris Cunningham, Paolo Sorrentino)

Ismertesse a digitális fényképezőgép felépítését, működését, a digitális képfájl keletkezésének folyamatát!

18. A) Mutassa be a 20. századi építészet és iparművészet legfontosabb irányzatait! Sorolja fel és jellemezze a két terület meghatározó alkotásait, tervezőit!

- A Bauhaus története és képviselői
- Design áramlatok a 20. században (art deco, funkcionalizmus, organikus művészet, minimalizmus)
- A modern és posztmodern építészet stílussteremtő személyiségei

18. B) Beszéljen arról, hogy mit jelent az új tájszemlélet a fotográfiában! (Olafur Eliasson, Sophie Ristelhueber, düsseldorfi iskola, Becher házaspár, Andreas Gursky, Hiroshi Sugimoto, Edward Burtynsky, és egy, a témával foglalkozó kortárs magyar fotográfus)

Milyen vakufajtákat ismer, melyiknek mi a szerepe? Beszéljen a vakuk kreatív használatának lehetőségeiről!

19. A) Mutassa be a 20. század második felének avantgárd és a magyar neoavantgárd művészet festői irányzatait, híres alkotásait, művészeit!

- Művészeti válaszok a II. világháború utáni társadalmi jelenségekre
- Az absztrakt expresszionizmus, pop art, op art, hiperrealista festészet külföldi és magyar képviselői

19. B) Beszéljen arról, hogy mit jelent a technikai képek kritikája, a fotó és film médiumára való reflektálás! (Cindy Sherman, Gillian Wearing, Thomas Demand)

Beszéljen a videoművészet megjelenéséről! (Andy Warhol, Bill Viola, Nam June Paik) Beszéljen a hazai film- és videoművészet experimentális törekvéseiről!

Milyen műtermi fényformálókat ismer, melyiknek mi a szerepe?

20. A) Mutassa be a 20. század második felében megjelenő újabb képzőművészeti műfajokat, irányzatokat!

- A korszak új művészeti megnyilvánulásai Európában és az Egyesült Államokban és Magyarországon
- A konceptuális művészet törekvései, fluxus, performance, akcióművészet, az installáció és médiaművészet alkotásai, művészei

20. B) Beszéljen a storytelling fogalmáról! (Jeff Wall, Gregory Crewdson, Philip-Lorca diCorcia, Tom Hunter, Justine Kurland, Hannah Starkey, Erwin Olaf)

Beszéljen és a képzőművészeti fotóhasználat lehetőségeiről és a fotó szerepéről a konceptuális művészetben! Mutassa be egy kortárs magyar alkotó ez irányú munkáját! (Sophie Calle, Zhang Huan, Erwin Wurm)

Beszéljen a különböző zárszerkezetekről! Melyiket mire érdemes használni és miért?

Mi a közszereplés és a tömegfelvétel?

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

4 0213 01 Képző- és iparművészeti munkatárs

(02134005) Művészeti és médiafotográfus)

Képesítő vizsga

Szóbeli vizsgatevékenység

AZ ÉRTÉKELÉS SZEMPONTJAI

Tanári példány

A tételekhez használható segédeszköz:

A képző intézmény által összeállított maximum 2 oldalas, feliratok nélküli képmelléklet.

1. A) Mutassa be az ókori Egyiptom társadalmi felépítését, hiedelemvilágát! Ismertesse az ókori egyiptomi művészet korszakait, az építészet, szobrászat és festészet ránk maradt emlékeinek jellegzetességeit!

- Az ókori egyiptomi művészet korszakai, földrajzi, társadalmi környezete
- A sír- és templomépítészeti típusai, felépítése, jellemzői
- A szobrászat, festészet és tárgykultúra jellemzői és stílusjegyei

Kulcsszavak, művek, fogalmak:

(i.e. 3000 - i.e. 30) *Korszakai: Óbirodalom - Középbírodalom - Újbirodalom - Kései kor* / korlátlan hatalmú fáraó, öntözéses földművelés, csillagászat, matematika, geometria, hieroglif írás, tízes számrendszer / többistenhit (Ré - Napisten; Hórusz; Ízisz, Ozirisz) halottkultusz - mumifikálás (canopus edények, portrék, usebti szobrok) / obeliszkok, sziklasírok, masztabák, piramisok (*Dzsószér fáraó lépcsős piramisa - Szakkara / Kheopsz, Kheprén és Mükerinosz - Gízai piramisok*) festészeti ábrázolások a legjellemzőbb felületek törvénye szerint - az alakok mérete a rangjelkép (*Halastó / Hárházó nők / Siratóasszonyok*) a szobrok az örökkévalóságnak és a halottkultusz részeként készültek / a szobrok idealizáltak, szimmetrikus felépítésűek / legnagyobb felületek törvénye és frontalitás jellemzi (*Kheprén fáraó / Mükerinosz hitvesével / Ülő írnok szobra / Hatsepszut, Nofertiti*) fejlett kézművesség, üvegműves és ötvöstárgyak (*Arany sólyomfej / ékszerek*) a régészeti leletek hatása a későbbi korok művészetére

1. B) **Elemezze a fotográfia születésének társadalmi és technikai előzményeit és beszéljen felfedezőiről, eljárásaikról!** (Nicéphore Niepce, Louis Daguerre, Henry Fox Talbot)

Beszéljen a filmtörténet kezdeteiről, a filmstúdiók kialakulásáról, a magyarok szerepéről a filmgyártás kezdetén! (Edison és a Lumiere-testvérek, MGM, 20th Century Fox Pictures, Gaumont, Pathé)

Beszéljen a fény kettős természetéről, a fénytörésről és a tükröződésről! Magyarázza el mikor és miért érdemes polárszűrőt használni?

Kulcsszavak, fogalmak:

camera obscura, laterna magica, zoetrop, kinematográf

fényérzékeny anyag: ezüsthalogenidek, fixáló anyag: konyhasó, nátrium tioszulfát

a heliográfia, a dagerrotípia és a talbotípia elkészítésének módja, negatív-pozitív eljárás

A természet irónja

elektromágneses sugárzás, a spektrum, terjedési sebesség vákuumban, foton, hullámhossz, amplitúdó, frekvencia, a hullám iránya, a fénytörés, tükröződés törvényei

Adolph Zukor (Paramount Picture), William Fox (Fried Vilmos) (Fox Film Corp., később 20th Centuries Fox), Korda Sándor, Michael Curtiz (Kertész Mihály), George Cukor

-
2. A) **Mutassa be az antik görög kor hitvilágát, korszakait és építészetét! Elemezze a legismertebb épületeit, művészeti alkotásait!**

- Az ókori görög művészet és kultúra nagy korszakai, jellemzői
- A templomok felépítése, az oszloprendek jellemzői
- A görög szobrászat jellegzetes vonásai a különböző korszakokban
- A görög mitológia világa, a görög vázafestészet

Kulcsszavak, művek, fogalmak:

Ókori görög városállamok kiépülése - a kultúra és művészet felvirágzása - filozófia, természettudományok, költészet, színház, zene, képzőművészetek / az európai kultúra alapjai - az athéni demokrácia (Drakón törvényei) politeizmus - emberforma, halhatatlan istenek (Zeusz, Hadész, Héra, Dionüszosz, Apollón, Héphaisztosz, Aphrodité) - történeteik összessége a mitológia / Olümposz - az istenek lakhelye / templomépítés az istenszobrok befogadására / felépítésük: lépcsős lábazat, törzs-oszlopsor(ok), nyaktagozat-párkány (eresz, fríz, triglif, metopé, hevedergerenda) timpanon / oszloprendek: dór, ión, korinthuszi

I. Homéroszi kor (i.e. II-VIII. sz.) Spárta vezető szerepe / kézművesség, hajózás, kereskedelem / a görög írás-, és mértékrendszer, pénzhasználat / bálványszobrok, terrakotta, bronz idolk, geometrikus megformálású figurák / frontális beállítás, mereven formált arc-, haj-, ruha

II. *Archaikus kor* (i.e. VII-VI. sz.) adósrabszolgaság / Athén: a szabadok rabszolgatartó társadalma / perzsa háborúk. (Héra-templom) – életnagyságú és kisebb agyag- és kőszobrok - áldozati ajándék, életszerűbb, de sematikus mintázási mód - a szobrokon archaikus mosoly / koré - kúrosz - oszlopot helyettesítő márványszobrok (ruhás nőalak, ruhátlan férfialak, szimmetrikus, zárt körvonal / khitont viselő koré, borjút tartó kúrosz/

III. *Klasszikus kor* (i.e. V-IV. sz.) az athéni demokrácia fénykora (Periklész) Peloponnészoszi háború - Nagy Sándor uralkodása és hódításai. (*Delphoi Apolló templom / Akropolisz: Propülaia/Parthenon / Niké templom/Erechtheion*) a szobrok már nem a túlvilági létet szolgálják, a középpontban az ember (antropomorf szemlélet) / anatómia, kontraposzt, arányszabályok, nyitott körvonalak, mérték-harmónia-egyszerűség elve (kánonok) / a domborművek és szobrok a templomok szerves alkotóelemei (*Pheidiasz: Pallasz Aténé*) óriás nőalak, lándzsával, pajzzsal - fa, arany, elefántcsont / *Panathénaia*: lovasok, gyalogosok, ülőfigurák - fejeik azonos magasságban - izokefália (*Müron: Diszkoszvető*) *Lándzsavívő / Delphoi kocsihajtó, bronz / Zeusz bronz szobra, Hermész a kis Dionüszossal /*

IV. *Hellenizmus kora* (i.e. IV-II. sz.) a széthullott birodalom királyságait Róma hódította meg (*Pergamon: Fellegrvár, Zeusz oltár*) *építészet: színházak - piactér - stadionok - városfalak / szobrászat: szenvedély, drámaiság, idős, rokkant, groteszk figurák (Zeusz oltár – rekonstrukció - Berlin / Az istenek és a gigászok harca - dombormű - mozgalmas jelenetek (Szamothrakéi Niké) márvány torzó - győzelmi emlékmű (Laokoon csoport) márvány - mozgalmasság, teatralitás (Milói Vénusz / A tövishúzó szobra) a festészet fennmaradt emlékei - festett vázák*

2. B) Elemezze a XIX. sz. fotográfiájának folyamatait, a fotográfiai műfajok kialakulását, a fényképeseti ipar kibontakozását! Beszéljen a magyar fotográfia XIX. sz-i nagy alakjairól! (portré-, utazó fotográfusok, Nadar, Julia Margaret Cameron, André Disderi, J.H. Lartigue, Kodak, Veress Ferenc, Rosti Pál, Divald Károly)

Beszéljen a színhőmérséklet fogalmáról, különböző fényforrások színösszetételéről! Beszéljen a fehéregyensúly beállítási lehetőségeiről a fényképezőgépen! Beszéljen az összeadó és a kivonó színkeverésről!

Értelmezze a korlátozottan cselekvőképes és cselekvőképtelen személy jogainak érvényesítését!

Kulcsszavak, fogalmak:

albumin eljárás, nedves eljárás, kollódium, szárazeljárás, zselatinos ezüst, színérzékenyítés, box kamera, celluloid film, portréfotós műtermek szerte a világon, vizitkártya
white-balance – fehéregyensúly, Kelvin fok, a fény hullámtermészete, a színhelyes kép
RGB, CMYK, fényszínek, festékszínek

3. A) Mutassa be az antik Róma korszakait, kultúráját, építészetének, szobrászatának és festészetének jellegzetességeit! Soroljon fel és jellemezzen néhány fennmaradt római építményt és alkotást!

- Az ókori Római Birodalom társadalmi felépítése, a római művészet korszakai és jellemzői
- Az építészet jellemzői, építmény-típusai, a szobrászat és festészet emlékei
- Pannónia provincia római kori maradványai

Kulcsszavak, művek, fogalmak:

Királyság, köztársaság, császárság kora (i.e.753 - 476) római hódítások – etruszk, görög hatás / az államszervezés, közigazgatás, életmód és az építészet kapcsolata / császári reprezentáció: szobrok, portrék, domborművek

Építménytípusok: amphiteátrumok, templomok, lakóházak, utak, vízvezetékek, viaduktok, közfürdők, vásárcsarnokok, fórumok, katonai építmények, diadalívek, emlékoszlopok / megnövelt belső tér, köralaprajzú épületek, új tetőfedési technikák, márványburkolat, padlófűtés / római oszloptípusok, kupolák, homlokzatok, boltívek, donga- és kereszt-boltozatok, colosseum-motívum (Róma: *Colosseum. / Pantheon / Vesta templom / Caracalla thermája* / Római vízvezeték (pl. *Segovia, Nimes*) / *Forum Romanum* rekonstrukció / *Constantinus diadalíve / Titusz diadalíve*)

Szobrászat: külső és belső tulajdonságokat is kifejező családi- és császárportrék / realiztikus, elbeszélő jellegű domborművek a hódításokról (Róma: *Augustus császár márványszobra / Marcus Aurelius bronz lovasszobra / portrészobrok - Caligula, Brutus, Caracalla, Vespasianus / Constantinus diadalíve / Traianus és Marcus Aurelius oszlopa*)

Festészet: császári paloták, bazilikák, nemesi és polgári házak freskódíszítései / festett oszlopsorok, teljes falat beborító díszítmények / csendéletek, színpadi képek, történelmi jelenetek, mitológiai tárgyú és hétköznapi életből vett képek / Vezúv kitörése - az eltemetett *Pompei és Herculaneum* épületei / a látvány visszaadására törekvő, változatos témájú festészet / természetes mozdulatok, térbeliség – portréfestészet / *Mozaikburkolatok* – padló- és faliképek – geometrikus és természeti formák, emberábrázolások (Pompei: a *Misztérium villa falfestményei/ Vettiusok háza / Háaspár portréja / Isszoszi csata mozaik faliképe*) az antik műemlékek és ásatások szerepe a későbbi korok művészetében

Pannónia provincia (i.e. I- i.sz. IV. sz.) – Aquincum (Óbuda: Mitras – szentély) polgárvárosok és katonai táborok, fürdők, amfiteátrumok, polgárházak, villák / Tác - Gorsium régészeti leletei / Savaria (Szombathely) / Arrabona (Győr) épületmaradványai / Sopianae (Pécs) sírkamrái

3. B) Ismertesse a XIX sz.-i dokumentarizmus történetét, valamint az amerikai szocio- és dokumentarista fotográfia kezdeteit! (Eugene Atget, Klösz György, Roger Fenton, Szathmári Pap Károly, Jacobs Riis, Lewis W. Hine)
Magyarázza el, hogy mikor és miért mérünk beeső, és mikor visszavert fényt? Milyen lehetőségei vannak a fénymérés beállításának a digitális fényképezőgépen?

Mit jelent az alul- és a túlexpozíció, hogyan korrigálható az analóg és a digitális technikában?

Fejtse ki, miben áll a képmás, hangmás védelme!

Kulcsszavak, fogalmak:

a fotó, mint dokumentum, a fotográfia közvéleményt formáló ereje, történelmi események: krími háború, amerikai polgárháború, társadalmi változások a XIX. sz. végén
a fényérték fogalma, a középzsürke fogalma, külső, belső fénymérő, spot, középsúlyos, mátrix, TTL fénymérés, a csúcsfény fogalma, kiégett képrész, részletlen fekete képrész
hisztogram, raw, alulhívás, túlhívás

4. A) Mutassa be az ókeresztény és a bizánci művészetet - az építészet és a festészet, valamint a díszítőművészet stílusjegyeit, ismert alkotásait!

- Az ókeresztény és bizánci építészet - a bazilika és a bizánci templom felépítése
- Az ókeresztény szobrászat stílusjegyei és jelképei
- A bizánci mozaik, az ikonfestészet és a kézművesség jellemzői

Kulcsszavak, művek, fogalmak:

A Római Birodalom kettészakadása – Constantinus római császár: a keresztény vallásgyakorlás engedélyezése – egyistenhit (monoteizmus) - messiás, próféták, apostolok, misszió, evangélium, szentháromság, üdvösség-kárhozat; Biblia / Ószövetség - Újszövetség - történelmi, tanítói és profetikus könyvek / Rómát behálózó katakombák – imaházak – temetőkápolnák – keresztelőkápolnák – mauzóleumok – szarkofágok – harangtornyok /

Nyugaton: ókeresztény művészet (IV. - X. sz.) a római katolikus egyház kiépülése / gótok, longobárdok – Ravenna, Róma, Frank Birodalom: Aachen; normannok, avarok, szlávok, magyarok / kolostorépítészet / ókeresztény bazilika: torony nélküli épület (átrium, hosszház, szentély, három és öthajós épülettér, fedélszék, kazettás síkmennyezet, árkádsor, apszis, oltár, lizéna, keresztelőkápolna – baptisztérium, mauzóleum, falfaragványok, elefántcsont faragványok, áttört díszítésű kő faragványok) katakombák festészet (Róma: Domitilla katakombák - Hal kenyeres kosárral / Callixtus katakombák - Szt. Cecília kriptája / a régi Szt. Péter bazilika / Santa Sabina bazilika)

Mozaikművészet (San Apollinare in Classe bazilika szentélye / San Vitale templom - Ravenna: Justinianus császár és kísérete / San Apollinare Nuovo / San Apollinare in Classe / Velence: San Marco templom / Róma: St. Clemente (Kelemen) bazilika apszis mozaikja /

Santa Constanza mauzóleum - Galla Placidia / Milánó: San Ambrogio kapu díszítése, Jónás története) szarkofág (Róma: Theodorus püspök szarkofágja / Ravenna: Agnellus püspök szószéke / domborművek, oszlopfők, szószékek - fa, elefántcsont faragások / ereklyetartók, miniatúrafestészet /

Kelet-római birodalom – Bizánci császárság (i.sz. V. - XIII. sz.) – Balkán félsziget, Kis-Ázsia, Szíria, Palesztina, Egyiptom / görög-keleti ortodox egyház – pápa-császárság

(cezaropapizmus) *Bizánci művészet* / a bizánci templom: görög kereszt alaprajzú, cikkelyes-, csegelyes-, tamburos kupola, kilencosztatú tér, ikonosztáz, mozaikdíszítés, izokefália, arany háttér, ikonfestészet (*Jézus-Pantokrátor alakja – Hagia Sophia – Konstantinápoly* / *Pécsi bazilika ókeresztény maradványai – festett sírkamra / Óbuda – Cella trichora kápolna*)

4. B) Fejtse ki, hogyan hatottak a különböző „izmusok” és avantgárd irányzatok, az álló- és a mozgókép fejlődésére! Beszéljen a két világháború közötti filmes törekvésekről! (Moholy-Nagy László, Alekszandr Mihajlovics Rodcsenko, Man Ray, Dziga Vertov, Szergej Mihajlovics Eisenstein, Salvador Dali és Luis Bunuel)

Beszéljen a francia film klasszikus korszakáról és a weimari Németország filmjeiről! (Jean Renoir, Marcel Carné, Jean Cocteau, Fritz Lang, F.W. Murnau)

Mit jelent a montázs fogalma álló és mozgó képen? Milyen fényképezőgép fajtákat ismer - melyiket mikor, miért érdemes használni? Rajzolja le és ismertesse a fény útját a kisfilmes, tükörreflexes kamerában!

Kulcsszavak, fogalmak:

történelmi események, társadalmi, technikai változások a XX. sz. elején
új tendenciák a művészetben a XX.sz. elején, szakítás a fotográfia eredendően ábrázoló funkciójával,

a Bauhaus története, az orosz, a német és a francia avantgárd film, az orosz montázsiskola
a német expresszív film, a szürrealizmus (Bunuel, Dali, Cocteau), lírai realizmus (Jean Renoir, Marcel Carné), a fotogram, a szolarizáció, a mozgás ábrázolása állóképben
formátumok (kisfilm, közép és nagyformátum), pocket, bridge, tükörreflex, MILC, SLR, TLR, műszaki fényképezőgép, műtermi fényképezőgép objektív, blende, tükör, mattüveg, pentaprizma, zártípusok: redőnyzár, központi zár

5. A) Mutassa be a románkori építészeti, szobrászati és kézművességi stílusjegyeit! Jellemezze a különböző műfajokhoz kapcsolódó alkotásokat, európai és hazai műemlékeinket!

- A román kor társadalma, hitvilága, építészete
- A koraközépkori szobrászati, kódexfestészeti és kézművességi jellemzői

Kulcsszavak, művek, fogalmak:

Német-Római Császárság, Itália, Francia Királyság, Magyar Királyság (XI. - XIII. sz.)
feudális rend – skolasztika – investitúra harcok – keresztes háborúk – zarándokútvonalak, szerzetesrendi építészeti / plébániatemplomok, kolostorok, csontházak, keresztelőkápolnák – városfalak – várak, tűz- és őrtornyok, lakótornyok, erődtemplomok, püspöki székesegyházak

A templomok részei: előcsarnok, hajók, szentély, kórus, altemplom / vastag falak, félköríves boltívek, lőrés-szerű ablakok, rózsablak, bélétes kapu, dongaboltozat, keresztboltozat, zömök tartóoszlopok, oszlopkötegek, faragott, szobordíszes pillérek

Franciaország: *Cluny-i bencés apátság / Arles-i Sainte Trophime templom /*

Olaszország: *Firenzei San Miniato del Monte / Milánói San Ambrogio templom / Pisai székesegyház /*

Németország: *Kölni dóm / Bambergi székesegyház / Worms-i dóm /*

Magyarország: *Feldebrői Szt. Márton templom altemploma / Pécsi székesegyház / Lébényi bencés apátsági templom / Visegrádi Salamon torony / Jáki templom; Árpád-kori királyi palota - és kápolna – Esztergom /*

Szobrászat: építéssel együtt kialakított - egyszerűsített tömbös formák, fülkeszobrok, sorba rendezett ruhás alakok, aszketizmus kifejeződése, testetlen ruharedők /

Festészet-kézművesség: freskók - kódexillusztrációk - miniaturák - iniciálék, zománcdíszű ereklyetartó, magyar királyi korona, bayeaux-i kárpit, magyar koronázási palást

5. B) Beszéljen a piktorializmus céljáról és eljárásairól! A straight photography és az új tárgyiasság alkotóinak munkásságán keresztül mutassa be a fotográfia újjászületését! (Alfred Stieglitz, Edward Steichen, Paul Strand, Edward Weston, Ansel Adams, Albert Renger-Patzsch, August Sander, Karl Blossfeldt)

Ismertesse a műszaki kamerák felépítését, képalkotásukat! Mire használjuk őket, milyen korrekciókat lehet velük végrehajtani?

Mi a különbség a szerzői- és a tulajdonjog között?

Kulcsszavak, fogalmak:

Művészet-e a fotográfia?

festőies fotográfia, nemeseljárások, különböző nyomatok. amatőr fotóklubok, Gallery 291, Camera Work, F64 csoport, a zónarendszer, éles, részletgazdag felvételek, új látásmód, a műszaki fényképezőgép objektíve, az objektív által rajzolt kör, középponti zár mattüveg, síkfilm, digitális hátfal, perspektíva korrekció, ferde felületek éles leképezése kardántengelyes és alapdeszkás műszaki fényképezőgép, kihuzat: expozíció korrekció

6. A) Mutassa be a gótika építészetét! Soroljon fel, és röviden jellemezzen híres katedrálisokat és hazai műemlékeket!

- A katolikus egyház szerepe
- A gótikus építészeti stílus elterjedése, jellemzői Európában és Magyarországon
- A templomépítéssel: a katedrálisok alaprajza, részei, felépítése

Kulcsszavak, művek, fogalmak:

Feudalizmus, hűbériség, megerősödött királyi hatalom (XII. - XV. sz.) levantei kereskedelem / a római katolikus egyház megújulása a XIII. században / domonkos és ferences rendek – Magyarországon: pálos rend – kolostorok, lovagi kultúra / nemesek,

polgárok, céhek - lakóház, várkastély, rondella, udvarház, kereskedőház, városháza, kórház (ispotály), barbakán, rondella, csarnoktemplom, katedrális / a francia királyi ház megerősödése – a nagy egyházi építkezések kezdete / új eszmék (vallásosság és életszeretet) új építészeti megoldások / égető, vertikális hatás, vékony falak, támpillérek, támívek / könnyed belső terek, színes üvegablakok / csipkézett sziluett, fiatornyok, vízköpők / a szobordíszek egyre jobban elválnak az épülettől / bazilikális elrendezés, csúcsíves-, bordás keresztboltozatos lefedés, vízköpők / három- vagy öthajós, hossz- és keresztirányú alaprajz, kápolnakiosztás körülvérvő szentély / kéttornyos főhomlokzat, hármastáji - békés kapuzat, mesteri ablakok, rózsablatok és ún. királygalleria – huszártorony, fiatorny, támpillér, támív, csúcsív, keresztboltozat, csillag, háló és legyezőboltozat, vízköpők / ólomüveg ablakok

Franciaország: *Chartres* – a francia királyok koronázó-temploma – levéldíszes fejezetek, mesteri ablakok (Amiens, Reims, Párizs – Notre Dame, Rouen, Reims)

Anglia: *Salisbury*-, *Wales-i katedrális*, *Canterbury székesegyház*, *Westminsteri apátság*

Németország: *Nürnbergi*-, *Kölni katedrális* / a szárnyasoltár megjelenése

Itália: *Milánói dóm*, *Velencei Doge palota*

Magyarország: *Királyi Palota* / *Budavári Boldogasszony (Mátyás-) templom* – XIII. sz-i épülete, *Zsámbéki templom*, *Soproni (egykori) Ferences templom*, *Siklói várkápolna*, *Nyírbátori református templom*; nemesi udvarházak, városi védművek (barbakán - rondella)

6. B) Beszéljen a magazinriportázs kialakulásáról! Ismertesse a témát a német fotózsurnalizmustól a Life-ig! (Képügynökségek szerepe, Stephan Lorant, Alfred Eisenstaedt, Erich Salomon, Margaret Bourke-White)

Hogyan segítette a riportfotográfia fellendülését a fényképezőgépek, a fénymérés és színes fényképezés megjelenése, valamint a nyomdatechnika fejlődése? (Leica, kétaknás gépek, SLR)

Ismertesse az alapvető kompozíciós fogalmakat és lehetőségeket a mozgóképben! Ismertesse a filmes plánok rendszerét!

Kulcsszavak, fogalmak:

képes magazinok Németországban, Franciaországban, Angliában és az USA-ban,
a képügynökségek és a képszerkesztők szerepe, kép és szöveg viszonya és aránya,
szimmetria, perspektíva, aranymetszés
a riportergépek fejlődése a XX. század elején, Rolleiflex, Leica, Duflex
az autotípus, rotációs ofszetnyomtatás, az élesség-életlenség,
a fény, a szín kompozíciós lehetőségei, gépállás, optikai látószög, egyteres és többteres
kompozíció, szuperplán, premier plán, szűk szekond, szekond, bő szekond, amerikai plán,
kistotál, totál, nagytotál
angol megnevezések: over the shoulder, bird's eye shot, low-angle shot

7. A) Mutassa be a gótikus szobrászat, festészet és kézművesség alkotásait!

- A gótikus művészet általános jellemzői, fejlődése, stílusjegyei
- A gótikus szobrászat, festészet az északi országokban, Itáliában és Magyarországon
- Az iparművészet kiemelkedő alkotásai - üvegablakok, fémművesség

Kulcsszavak, művek, fogalmak:

Assisi Szent Ferenc, Suger apát vallási tanai (XII. - XV. sz.)

Épületszobrászat – oszlopfők, pillérek, ajtó és ablak bélletek szobrai (oszlopszobrok - különálló alakok) gótikus S alak megjelenése, plasztikus arcok, érzelemábrázolás, mozgalmas ruharedők / szárnyasoltárok fából készült szobrai

(Chartres székesegyház oszlopszobrai / Reims-i katedrális szobrai / Giovanni Pisano - Pisai dóm szószéke / Veit Stoss - Krakkói Mária templom / Visegrádi királyi palota márvány falikútja, Zsigmond korabeli szobortöredékek / Kolozsvári Márton és György: Szt. György harca a sárkánnyal – bronz)

Festészet-grafika: lágy festőiség, természetűség, ájtatosságot szolgáló kultusz-képek Krisztus és Mária ábrázolások (Jan és Hubert van Eyck: Genti oltár / táblakép festészet – freskók – szárnyasoltárok – kódex illusztrációk – miniatúrák – fa és rézmetszetek

(Giotto di Bondone: Sz. Ferenc freskó sorozat – Giovanni Cimabue: Firenzei Trónoló Madonna – a reneszánsz előhírnökei / Limbourg testvérek: Jelenések könyve 4-5. fejezet – illusztrációk / Kolozsvári Tamás: Garamszentbenedeki oltár / M.S. mester: Mária és Erzsébet találkozása)

Ólomüveg ablakok – síkszerű, monumentális alkotások – jellegzetes európai technika (Hildesheim; St. Denis templomablakai, Párizs: Sainte-Chapelle, Notre Dame)

Bútorművesség - fali kárpitok: faragott, díszes ládák / Hölgy egyszarvúval – Szt. Katalin eljegyzése

Fémművesség-ötvösség: sodronyzománc – vasalatok, kelyhek, dísznyergek, ereklyetartók – (Szent László herma)

7. B) Beszéljen André Kertész és Brassai munkásságáról, valamint Eugene Smith fotográfiáin keresztül a fotóesszé műfajáról! Ismertesse Benkő Imre, és még egy, a fotóesszé területén is alkotó kortárs magyar fotográfus munkásságát!

Beszéljen a propaganda film kialakulásáról, főbb céljairól (Szergej Mihajlovics Eisenstein, Leni Riefenstahl) Milyen egyéb műfajokra volt hatással a propagandafilm?

Milyen képfeldolgozó szoftvereket ismer? Mutassa be az előnyeit, hátrányait!

Kulcsszavak, fogalmak:

humanista fotográfia, az életre, a fotóesszé fogalma, a hitelesség, tisztesség kérdése a fotográfiában, a fotós felelősségének kérdése, szubjektivitás és objektivitás a fotográfiában,

a francia film a két világháború között, a német film a weimari köztársaságban,
politika, mint megrendelő, korszerű, előremutató vágástechnika, montázs fogalma,
tömegmozgatás, újszerű kameramozgatás, felhasznált eredmények (sport közvetítés,
reklámok), esemény manipuláció, a néző manipulálása, filmhíradó,
Photosop, Photosop Lightroom, Camera Raw

8. A) Mutassa be az itáliai reneszánsz építéset, szobrászat, festéset stílusjegyeit, jellemzőit, alkotóit és műveit!

- Az olasz reneszánsz művészet kialakulása, korszakai, jellemzői, vívmányai
- Az olasz reneszánsz épülettípusai, a szobrászat stílusjegyei az egyes korszakokban;
- A festéset műfajai, technikái; festők és alkotások

Kulcsszavak, művek, fogalmak:

Trecento, quattrocento, cinquecento (XIV- XV-XVI. sz.) reneszánsz – „újjászületés” – humanizmus és reformáció / a manierizmus megjelenése a korszak utolsó szakaszában / a gazdag polgárság, kereskedő családok megerősödése, egyházi és polgári mecenatúra – pápák, Medicek, Sfozák A művészetben a természet és az emberi szépség ábrázolása kerül előtérbe

Építéset: a világi építéset növekvő jelentősége / Típusai: palota, kastély, bérház, villa, egyetem, könyvtár, városháza, színház, kórház, köztér (tükör- és teknőboltozat); egyházi épületek: kolostor, templom /

Alaprajz: görögkereszt, kilencosztású tér, hosszázás templomterek, rusztika és kváderkő burkolat, pilaszter, mezzanin, balusztrád, puttó figurák, síremlékek, mennyezetfreskók, vízszintes tagolású, szimmetrikus paloták, középületek, konzol, stukkó, rozetta, Palladio-motívum (Filippo Brunelleschi, Leon Battista Alberti, Michelangelo - Palazzo Medici, Palazzo Rucellai)

Szobrászat: pontos anatómiai ábrázolás (Lorenzo Ghiberti - Firenzei keresztelőkápolna kapui, Filippo Brunelleschi: Izsák feláldozása / a szobrászat önálló megjelenése / Donatello és Michelangelo Dávid szobrai. Michelangelo Buonarroti: II. gyula pápa síremléke - Mózes - Rabszolga szobrok / Andrea del Veroccio: Colleoni lovasszobra)

Festéset: érzéki ábrázolás, formalizmus, szubjektivitás / vonal-, levegő- és színperspektíva, térhatás és tértagolás, sfumato, chiaroscuro (Fra Angelico: Angyali üdvözet; Leonardo da Vinci: Utolsó vacsora - Mona Lisa; Michelangelo Buonarroti: Sixtus kápolna mennyezet freskói / Sandro Botticelli: Vénusz születése / Raffaello Santi: Három grácia / Giorgione de Castelfranco: Alvó Vénusz / Tiziano Vecellio: Urbinói Vénusz)

Grafika: rézmetszet, fametszet, ezüstvessző rajz, tértagolás

8. B) Hasonlítsa össze a magyar és az amerikai riport- és szociofotográfia törekvéseit a XX. sz. első felében! Beszéljen a magyaros stílusról és az FSA-ról! (Balogh Rudolf, Escher Károly, Kálmán Kata, Walker Evans, Dorothea Lange).

Ismertesse a kameramozgásokat és a legjellemzőbb kameramozgató eszközöket!

Rajzoljon le egy gyűjtőlencsét és jelölje a fősíkot, az optikai tengelyt, a fókuszpontot és a fókusz távolságot! Beszéljen a bázistávolságról és a különböző objektívek adaptálási lehetőségéről!

Kulcsszavak:

társadalmi és történelmi háttér Magyarországon és az USA-ban, gazdasági világviszony, New Deal, az FSA - állami finanszírozás, a fotó mint dokumentum, a fotográfia közvéleményt formáló ereje, Life, Pesti Napló, svenk, fahrt, krán, vario, steadycam, kézi kamera, dolly, truck, handheld, floating cam

9. A) Mutassa be a reneszánsz művészet Itálián kívüli elterjedését és jellemzőit a flamand, német, francia területeken és Magyarországon!

- Az északi reneszánsz építészet jellemzői, épülettípusai
- A flamand és német festészet, grafika jellemzői, stílusjegyei, híres alkotói
- A magyar királyi udvar művészete

Kulcsszavak, művek, fogalmak:

Humanizmus és reformáció (XV-XVII. sz.) – Rotterdami Erasmus és Luther tanai / Gutenberg – a könyvnyomtatás elindítása /

Kastély- és templomépítészet (Augsburg, Nürnberg - Heidelberg várkastélya) Franciaországban U alakú kastély alaprajz, lakótoronyok (*Chambord-i kastély; Párizs: Louvre*) *festészet, grafika:* realista emberábrázolás – ruhás alakokkal, külső vagy belső tér aprólékos bemutatása / perspektivikus ábrázolás (*Jan van Eyck: Arnolfini házaspár / Matthias Grünewald: Isenheimeri oltár - Colmar / Albrecht Dürer: Apokalipszis fametszet sorozat / ifj. Hans Holbein: Rotterdami Erasmus / Lucas Cranach: Wittenbergi nagytemplom oltárképe / Hieronimus Bosch: Gyönyörök kertje / id. Pieter Bruegel: Parasztlakodalom*)

Magyarország - a XV. század hetvenes éveitől a XVII. sz. - királyi, egyházi, főúri építkezések. (Hunyadi Mátyás, Bakócz Tamás, Báthoriak, Perényiek, Szapolyaiak - *Budai királyi palota, Visegrádi királyi palota, esztergomi Bakócz kápolna, Sárospataki vár*) Királyság, fő- és köznemesek, szabad királyi városok, bányavárosok, mezővárosok, végvárok, nagyszabású palotaépítés, függőkert, könyvtár (*Corvinák*), miniátorok, könyvmásolók, könyvkötők, figurális, virág- és gyümölcsdíszes motívumok, arcképfestés, (*Mátyás-Beatrix páros domborműve, Visegrádi díszkút, Madonna, Báthory Madonna* - domborművek, sírköszobrészlet, táblafestészet - északi és olasz hatás, (*Felvidék, Erdély*) *Kassai dóm oltárképei* - a 48 táblakép témái: *Szt Erzsébet, Passió, Mária élete, Kisseben: Angyali*

üdvözlő oltárkép, a palotákban világi témájú freskók) erdélyi festett kazettás fa mennyezet, sgraffito díszítés, sodronyzománc technika, vasművesség, ónművesség

9. B) Milyen igény hívta létre a Magnum képügynökséget? Beszéljen Robert Capa és Henri Cartier-Bresson munkásságáról, valamint mutasson be egy szabadon választott kortárs Magnum tagot! Beszéljen a stock képügynökségekről!

Milyen objektíveket ismer, melyiket mire érdemes használni, milyen képalakító hatásuk van? Hogyan függ össze a gyújtótávolság, a formátum és a látószög?

Mit jelent a crop factor?

Sorolja fel a személyiségi jogokat! Sorolja fel a személyiségi jog védelmének polgári jogi eszközeit!

Kulcsszavak, fogalmak:

a Magnum története és legfontosabb alkotói, a fotográfus felelőssége, a hitelesség objektívfajták (nagylátó, alap, tele, speciális), gyújtótávolság, a látószög, különböző képformátumok, full frame

10. A) Mutassa be a barokk építészet és szobrászat stílusjegyeit és példáit Itáliában, a francia királyi udvarban, Ausztriában és Magyarországon!

- A barokk művészet szerepe az ellenreformáció időszakában
- A barokk építészet és szobrászat stílusjegyei
- Egyházi és világi barokk épülettípusai, jellemzői

Kulcsszavak, művek, fogalmak:

A barokk stílus kialakulása Itáliában (XVII. - XVIII. század) – később az abszolút monarchiák központjaiban: Párizsban és Bécsben virágzott / ellenreformáció - az uralkodó osztály és a reformációval harcoló egyház összefogása / elsősorban a katolikus országokban terjedt el / francia abszolutizmus XIV. Lajos (Napkirály) uralkodása – a stílus kiteljesedése

Templom-, kolostor - iskola- erőd és palotaépítészet / mozgalmas alaprajz és homlokzat, hangsúlyos kupolatér / fiókos dongaboltozat, kupola, kolostorboltozat, ellipszis és kosárfélek / pompakedvelés, gazdag díszítés - csiga, kagyló motívumok / atlaszok - mellszobrok, csavart oszlopok, áttört mellvédek, freskók, tükrök, tágas előcsarnokok, díszudvarok / Városépítési tervek, parkok (Chiesa del Santissimo - Giacomo della Porta: Il Gesu templom, Róma / Versailles-i kastély – park és tükörterem / Jacques Germain Soufflot: Pantheon, Párizs / Schönbrunn-i kastély / Lucas von Hildebrandt: Belvedere palota – Bécs /

Volt Savoyai kastély - Ráckeve / Jean-Nicolas Jadot – A budavári királyi palota; Gödöllői Grassalkovich kastély / Fellner Jakab: Veszprémi érseki palota /

*Szobrászat: mozgalmasság, szenvedélyesség, erős fény-árnyékhatások, kontrasztok, pontos megfigyelésekre épülő ábrázolás / Giovanni Lorenzo Bernini: Szt. Teréz extázisa; Perszephoné elrablása / Georg Raphael Donner: Szt. Márton és a koldus – Pozsony /
A barokk stílust követő rokokó és copf stílus*

10. B) Beszéljen a XX. század második felének streetfotózásáról, valamint egy szabadon választott kortárs magyar fotográfus munkásságáról! (Robert Frank, Josef Koudelka, Garry Winogrand, William Klein, Joel Meyerowitz)

Beszéljen a klasszikus amerikai filmtípusokról és a filmművésztre gyakorolt hatásukról! (történelmi film, western, háborús film, zenés film, krimi, film noir, road movie, spaghetti western)

Ismertesse a fekete-fehér negatív film szerkezeti felépítését, az egyes részek tulajdonságát, funkcióját! Ismertesse az expozíció és a filmhívás során végbemenő kémiai folyamatokat! Beszéljen a fixír szerepéről!

Kulcsszavak, fogalmak:

a Street photography és a riportfotográfia közötti különbségek és átfedések,
a fotó mint dokumentum, a fotográfus felelőssége, a hitelesség, objektivitás, szubjektivitás,
Hollywood és a nagy stúdiók,
a nyersanyag szerkezete, hordozó, ezüsthalogenid kristályok, zselatinos ezüst,
fényudvarmentesítő réteg, látens kép, oxidáció, redukció, gradáció,
az előhívó részei, a fixír összetétele, működése

11. A) Mutassa be az egyes európai országok barokk és rokokó festészetének különböző stílusjegyeit és alkotásait!

- A barokk festészet általános jellemzői, szerepe
- A katolikus Itália, Spanyolország, Flandria és a polgári Hollandia festészete, mesterei
- A magyarországi barokk festészet példái

Kulcsszavak, művek, fogalmak:

A holland tartományok függetlenné válása, gazdaságának, kultúrájának aranykora – polgári közönség / spanyol katolikus fennhatóság Flandriában / a spanyol királyi udvar – főúri és egyházi megrendelők /

Festészet - táblaképek, freskók - tájképek, portrék, csoportos portrék, életképek, csendéletek - mennyezeti freskókon illuzionisztikus térábrázolás - bibliai történetek és pogány mítoszok - jelképi tartalom - allegóriák, szimbólumok / a természet utánzása, jellem- és érzelemábrázolás / nagyméretű freskók és táblaképek / polgárok és polgári csoportok

bemutatása / uralkodók egészalakos képei / a főúri és polgári gazdagság érzékeltetése / karakterábrázolás, az emberi lélek megragadása / fény-árnyék virtuóz kezelése / anyagszerű ábrázolás (ruházat, ékszerek) - a mindennapi élet jelenetei és filozofikus utalásai /

Itália, Spanyolország, Flandria - *Michelangelo da Caravaggio*: Szt. Pál megtérése / *Diego Velasquez*: IV. Fülöp díszruhás képe, Margit infánsnő, Breda átadása, Vénusz tükörrel, Az udvarhölgyek / *El Greco*: Orgaz gróf temetése, Toledo viharban / *Peter Paul Rubens*: A kereszt felállítása, A három grácia Medici Mária partra szállása Mareilles-ben, A szerelem kert / *Anthonis van Dyck*: Júdás csókja, I. Károly portréi, Evangelista Szent János /

A holland és angol polgári festészet: *Franz Hals*: Férfiportré / *Rembrandt Harmenszoon van Rijn*: Éjjeli őrjárat, Önarcképek, Tulp doktor anatómiája, Zsuzsánna és a vének, Tékozló fiú hazatérése, Saskia / *Jan Vermeer van Delft*: Műterem, Lány gyöngyfülbevalóval, Levelet olvasó nő / *Thomas Gainsborough*: Kék ruhás fiú

Magyarországi barokk festők: *Stephan Dorfmeister*: Nádasdy-kastély lovagtermének freskói / *Mányoki Ádám*: II. Rákóczi Ferenc portréja / *Franz Anton Maulberts*: Sümegi plébániatemplom freskói /

Rokokó festészet Itáliában – életképek, portrék, városlátképek – idilli bemutatása – élményszerű, kifinomult ábrázolása / *Canaletto*: Canale Grande – Velence / *Giovanni Battista Tiepolo*: Álarcosbál /

Francia rokokó festészet: / *Claude Lorrain*: A malom / *Nicolas Poussin*: A nyár / *Antoine Watteau*: Hazatérés Cythera szigetéről, Pierro / *Jean-Honoré Fragonard*: Hinta

11. B) Beszéljen a kortárs dokumentarista törekvésekről, a COLORS Magazinról, Martin Parr, Sebastiao Salgado és egy szabadon választott magyar fotográfus munkásságáról!

Néhány jellemző példán keresztül mutassa be a filmtörténet dokumentarista irányzatait! Beszéljen a második világháború utáni filmművészeti törekvésekről az 1970-es évekig! (olasz neorealizmus, brit free cinema, francia újhullám és a kelet-európai újhullám)

Milyen összefüggés van az érzékenység, a rekesz és az expozíciós idő között?
(viszonyossági törvény, Schwarzschild effektus) **Mi alapján dönti el, hogy mikor melyik paramétert állítja?**

Kulcsszavak, fogalmak:

a Street photography és a riportfotográfia közötti különbségek és átfedések
az objektivitás, a szubjektivitás és a hitelesség, a dokumentarizmus fogalma
a dokumentumfilm fogalma, dokumentumfilmes műfajok, dokumentarista játékfilm, dokumentarista eszközök a játékfilmben
Jean-Luc Godard és François Truffaut, Roberto Rossellini, Vittorio de Sica, Federico Fellini
Tony Richardson, Lindsay Anderson, Milos Forman, Andrzej Wajda
fényérték, bemozdulás, mélységélesség, fényérzékenység, képzaj, raw fájl

12. A) Mutassa be a klasszicista építészet, szobrászat és festészet stílusjegyeit, alkotásait, hazai műemlékeinket!

- A klasszicizmus általános jellemzői, társadalmi, filozófiai háttere
- Az építészet stílusjegyei (Franciaország, Anglia, Magyarország)
- A szobrászat és festészet stílusjegyei, mesterei (Franciaország és Magyarország)

Kulcsszavak, művek, fogalmak:

Franciaországból induló felvilágosodás - racionalizmus, empirizmus eszméi (XVIII. vége -XIX. sz. közepe) / abszolutizmus - polgárság, nemesség közötti erőegyensúly, európai forradalmak / az antikvitás kutatása (Pompeji, Herculaneum) a barokk ellentétéként az építészet nyugodt, fegyelmezett, puritán, világos / városi vezetékes víz - csatornázás, bérházak, iskolák, kórházak, hidak, kormányzati épületek, tözsdepaloták, múzeumok, emlékművek / szimmetrikus, vízszintes tagolású lépcsős épületek, timpanonnal záródó oszlopcsarnok (portikusz) párkányok, lizénák, többféle oszloprend / öntöttvas és kovácsoltvas (Pierre Vignon: Madeleine templom / Jean Francois Chalgrin: Odeon, Étoile diadalív / Jacques Germain Soufflot: párizsi Pantheon / Robert Smirke: British Museum / Pollack Mihály: Deák téri templom, Nemzeti Múzeum / Hild József: Egri székesegyház, Esztergomi bazilika / Péchy Mihály: Debreceni nagytemplom)

Szobrászat - visszafogott érzelem, távolságtartás, hűvösség, dísztelenül egyszerű aktábrázolás, kerüli az élethűséget - emlékművek, kútszobrok, síremlékek, fülkeszobrok az ókori klasszikus művek alapján - témáik: a görög-római mitológia (Antonio Canova: Három Grácia, Amor és Psyché / Bertel Thorvaldsen: Iaszón az aranygyapjúval / Ferenczy István: Pásztorlányka, Kazinczy Ferenc mellszobra)

Festészet - akadémizmus, antik minták követése - erkölcsi megközelítés, felszólítás az eszmékért való harcra, pátosz, színadiasság, sémák használata, formai tökélyre törekvés / az eszmék közvetítése - mitológiai témák, allegorikus jelenetek - arcképek, tájkép, életkép (Jacques-Louis David: A szabin nők elrablása, Horatiusok esküje / Barabás Miklós: Vásárra induló román család / id. Makó Károly: Visegrád)

12. B) Beszéljen a divat és reklám fotográfia történetéről a kezdetektől napjainkig! (Pécsi József, Munkácsi Márton, Irving Penn, Richard Avedon, Helmut Newton, Steven Meisel, David LaChapelle, Oliviero Toscani és a Benetton, Juergen Teller, Peter Lindbergh, Terry Richardson)

Ismertesse a lineáris és nonlineáris vágás jellemzőit, lehetőségeit!

Magyarázza el a negatív-pozitív eljárás lényegét! Ismertesse a fekete-fehér papírkép nagyításának menetét! Milyen hordozójú és gradációjú fekete-fehér fotópapírokat ismer? Melyiknek mi az előnye és mi a hátránya?

Kulcsszavak, fogalmak:

a divat és reklámfotográfia kialakulása, fejlődése, a fotós, a reklámügynökség felelőssége egy aktuálisan használt vágószoftver ismertetése a nagyítás folyamata, a nagyítógép szerkezet és működése, a gradációs görbe kemény és lágy kép fogalma, RC és barit papír különbsége, szárítási lehetőségek poligrade / multigrade fotópapír, időtállóság, archív képminőség

13. A) Mutassa be a romantika szobrászatának és festészetének stílusjegyeit, a historizmus és eklektika építészetének jellemzőit, alkotásait!

- A romantikus festészet, szobrászat stílusjegyei, irányzatai és mesterei (francia, német, angol és magyar)
- A historizáló és eklektikus építészet

Kulcsszavak, művek, fogalmak:

A nagy francia forradalom - napóleoni háborúk – 1848-49-es forradalmak időszaka után (XIX. sz.) az ipari fejlődés, a kapitalizmus virágkora – nemzetállamok létrejötte - liberalizmus / nacionalizmus eszméi (S. Kierkegaard - F. Nietzsche) – a középkor misztikus világának visszaidézése - az egyedi karakter keresése - érzelmek, képzelet, álmvilág - fantázia / elvagyódás a távoli múltba, menekülés az egzotikum világába - végletekben való gondolkodás / hősi múlt, nacionalista eszmék, nemzeti múlt kutatása, historizmus, régészeti munkák (purifikálás), a népelet, népi hagyományok kutatása

Romantikus festészet: végletek, szenvedélyek, gyors változások, drámaiság, hatásos képszerkesztés / Theodoré Géricault: A medúza tutajja / Eugène Delacroix: A Szabadság vezeti a népet, A villámlástól megrettent ló / Francisco Goya: Maya, Spanyol felkelők kivégzése / Caspar David Friedrich: A remény roncsai, Vándor a ködtenger felett / William Turner: A londoni parlament égése

Szobrászat: szimbolikus alakok – emlékműkultusz (François Rude: Marseillaise / Izsó Miklós: Búsuló juhász / Stróbl Alajos: Anyánk)

Romantikus építészet - távol-keleti hatás - orientalizmus - bizánci, mór és román stílus és gótika újjáéledése új technológiával / pályaudvarok, áruházak, banképületek, csarnokok - öntöttvas szerkezet - könnyedség, világosság / a gótikus stílus keveredik bizánci, mór, keleti, román stílussal, parkművészet: franciakeresztény-angolkert-japánkert (Charles Barry: Londoni Parlament, Kristálypalota / Henri Labrouste: Nemzeti Könyvtár / Ybl Miklós: Főti plébánia templom / Feszli Frigyes: Vigadó / Schulek Frigyes: Mátyás templom, Bp.)

Eklektikus építészet: a historizmus késői szakasza / stílusformák szabad vegyítése - szabadon alakított alaprajz, aszimmetrikus, festői megjelenés, középkorias jelleg, lakályosság - vasszerkezet, üvegcsarnok, öntöttvas, rácsok, hengerelt acél, óriási téráthidalások, szerkezeti könnyedség, fényigény / európai nagyvárosok építésze (Gustav Eiffel: Eiffel torony - Nyugati pályaudvar, Bp. / Ybl Miklós: Operaház / Steindl Imre: Országház, Bp. / Hauszmann Alajos: Műegyetem)

Festészet Magyarországon: történelmi témák, festői romok - drámai szituációk, érzelmekkel telített tájkép, egzotikum, a végtelen ígérete, erős fény-árnyék kontraszt /
historizmus és akadémizmus (Madarász Viktor: Hunyadi László siratása / Székely Bertalan: Egri nők / id. Markó Károly: A puszta / Zichy Mihály: A rombolás géniusának diadala)

13. B) Hasonlítsa össze a XX. század második felében alkotó neves portréfotográfusok munkásságát! (Diane Arbus, Annie Leibovitz, Richard Avedon, Arnold Newman, Yousuf Karsh, Anton Corbijn, Herb Ritts, Peter Lindbergh, David Bailey)

Ismertesse a digitális képérzékelő felépítését, működését! Beszéljen a digitális képérzékelő leggyakoribb formátumairól, az érzékelő mérete és az információtartalom összefüggéseiről és a képérzékelő hibalehetőségeiről!

Mi a modell-nyilatkozat és a felhasználási szerződés?

Kulcsszavak, fogalmak:

a modell és a fotográfus személyisége, objektivitás, szubjektivitás, hitelesség
a fotós felelőssége,

CCD, CMOS, mikrolencse, színérzékelés, mozaik szűrő, a FOVEON, fényérzékeny lapka, pixel, elektronok keletkezése, dinamikai tartomány, APSC, APSH, fullframe, hátfal
hot pixel, dead pixel, bitmélység

14. A) Mutassa be az impresszionista és posztimpresszionista festészet stílusjegyeit, alkotóit és műveit! Ismertesse a Nagybányai művésztelep tagjainak tevékenységét!

- A 19. századvégi művészet célkitűzései, törekvései, plein air festészete
- Az impresszionizmus és posztimpresszionizmus nagymestereinek művészete
- A századvégi stílusirányzatok magyar képviselői

Kulcsszavak, művek, fogalmak:

(XIX. sz. második fele XX. század eleje) Előzménye: a Barbizoni iskola plein-air tájképfestészete

Az impresszionista festészet: francia festők által indított irányzat / pillanatnyi impressziók - a futó benyomások rögzítése - optikai színkeverés - oldott, könnyed ecsetvonások - a színek telítettsége és reflexei - színes árnyékok - kontúr- és vonalperspektíva nélküli ábrázolás - vibráló tónusok - szubjektív látásmód - a látvány változásának követése - a természetes fény élénk kontrasztjai - a fény, levegő, a színek telítettségének (valór), megmutatása - a visszatükröződő színek - dekomponáltság, kifutó képkivágás

(Claude Monet: A felkelő nap impressziója – A roueni katedrális reggel; délben / Pierre Auguste Renoir: A hinta - A hinta, Esernyők - Moulin de la Galette / Edgar Degas: Táncosnők / Edouard Manet: Reggeli a szabadban – Táncosnő – Monet műterme)

A posztimpresszionizmus: nem jelent egységes stílust, a festők impresszionizmust követő törekvéseit fogalmazzák meg - szimbolikus festészet / pointillizmus - tudományos impresszionizmus – divizionizmus, a felület optikai törvényeinek szisztematikus kutatása / Nabis (próféták) festőcsoport (Pierre Bonnard, Csók István Vasary János, Gresham-kör - egyénileg továbbhaladva, az öncélúnak látott természetábrázoláson túl a műveikben a tartalom és forma egyensúlyát keresik / a formák állandó értékeinek megmutatása (Paul Cézanne: Almák és narancsok) komplementer színpárok, szimultán kontraszt, kontúrozás, szimbolikus tartalmak előtérbe kerülése (Paul Gauguin: Fekete sertések -Tahiti nők piros gyümölcscsel) izgatott, vibráló ecsetvonások (Vincent van Gogh: Napraforgók - Kalapos önarckép - Arles-i szoba) (Paul Signac: Az antibes-i világítótorony / Henry de Toulouse-Lautrec: A Moulin Rouge-ban)

A Nagybányai festőiskola – az impresszionizmus magyar iskolája – harc a hivatalos, akadémikus festészet ellen – a szecesszió hatása - erős szinkontrasztok, vibráló felületek játéka, átlós, újszerű kompozíciók, plein air festés, a fényhatások élénk kontrasztjai, természetes beállítások keresése, a fény, levegő, a színek telítettségének (valőr), megmutatása, gazdag színhasználat, reflex színek, figurális impresszionizmus, pasztózus ecsetkezelés, a természet lírai megközelítése (Kosztai József: Mezőn – Kukoricatörés / Ferenczy Károly: Napos délelőtt - Festőnő / Fényes Adolf: Kisvárosi délelőtt / Iványi Grünwald Béla: Itatás / Rippl-Rónai József: A körtvélyesi kastély / Hollósy Simon: Tengeri hántás – Szénaboglyák / Thorma János: Tavaszi táj)

14. B) Válasszon ki ötöt a felsorolt alkotók közül, és munkáikon keresztül beszéljen a filmművészet fontosabb törekvéseiről az 1970-es évektől kezdődően! (Rainer Werner Fassbinder, Werner Herzog, Wim Wenders, Ingmar Bergman, Andrej Tarkovszkij, Kurosava Akira, Michelangelo Antonioni, Andrzej Wajda, Francis Ford Coppola, Martin Scorsese, Steven Spielberg, Roman Polanski, Szabó István, Jancsó Miklós, Huszárik Zoltán)

Ismertesse a képfájl méretét befolyásoló tényezőket! Beszéljen a bitmap, grayscale, RGB, CMYK képmódokról, a köztük lévő összefüggésekről!

Kulcsszavak, fogalmak:

Zsigmond Vilmos és az európaiak hatása, szerzői film pixelszám, bit, bájt, bitmélység és annak következményei a kép minőségére és a képfájl méretére, színmódok, 254 szürkeárnyalat + a fekete és a fehér, fényszínek, festékszínek

15. A) Mutassa be a szimbolizmus festészeti irányzatát és a szecesszió építészetét, művészetét Európában és Magyarországon!

- A szimbolizmus jellemzői, törekvései
- A szecesszió építészetének újításai, stílusjegyei; stílussteremtő építészek Európában és Magyarországon
- A szecessziós grafika, festészet és iparművészet stílusjegyei és jeles képviselői

Kulcsszavak, művek, fogalmak:

A szimbolizmus festői irányzata (XIX. sz. második fele– Gauguin és csoportjának kiállítása nyomán – a valóság-hűség helyett az eszmei tartalmakat igyekeznek érzékeltetni – szubjektív, érzéki ábrázolás, dekorativitás – misztikus, szimbolikus, dekadens megközelítés

(*Gustave Moreau: Jelenés / Csontváry Kosztka Tivadar: Magányos cédrus*)

Szecesszió (XIX. sz. vége - XX. sz. első harmada) összművészeti irányzat (Secession, Jugendstil, Art Nouveau) a historizmust követő – romantikus, szabadságot hirdető kifejezési forma / előfutárai: William Morris - John Ruskin (Arts and Crafts mozgalom) / áramló formák, stilizált növényvilág / japán fametszetek hatása – világkiállítások - városfejlődés

Építészet: az eklektika építészeti kötöttségei helyett, a funkcióhoz közelebb álló egyedi középületek, magánházak építése

(*Victor Horta: Tassel palota / Antoni Gaudí: Güell kápolna és park; Sagrada Família templom; Battló-, Milá-ház - Barcelona / Jozeph-Maria Olbrich: Sezession pavilon - Bécs / Otto Wagner: Majolika ház, Takarékpénztár - Bécs / Lechner Ödön: Földtani Intézet, Postatakarékpénztár, Iparműv. Múzeum - Bp./ Kós Károly: Állatkert -Bp.)*

Iparművészeti alkotások a lépcsőkorláltól a szőnyegekig - plakát, gobelin, ékszer, használati tárgyak / kézművesség - esztétikum és funkcionalitás (*Henry Van de Velde: bútorok, dísz tárgyak / Émile Gallé: kézi gyártású üvegek, bútorok/ René Lalique: ékszerek / Charles Rennie Mackintosh: Művészeti Iskola, bútorok - Glasgow*)

Szecessziós festészet, grafika - szimbolikus, bizarr témák, ornamentális stilizáltság, lokálszínek, kontúrozás / perspektíva nélküli terek, dekorativitás, megnyújtott figurák, allegorikus ábrázolásmód / táblaképek és hatalmas festmények, litográfia (*Henri de Toulouse-Lautrec: plakátok / Alphonse Mucha: plakátok / Egon Schiele: Várandós nő / Gustav Klimt: Az asszony három életkora / Rippl-Rónai József: Nő kalitkával / Vasary János: Aranykor*)

15. B) Ismertesse az 1960-1985 közötti neoavantgárd törekvéseket a magyar fotográfiában! (Haris László, Kerekes Gábor, Lőrinczy György, Vető János)

Beszéljen a természetfilm és természetfotó műfajáról, törekvéseiről és annak ellentmondásairól. (David Attenborough, Jacques-Yves Cousteau, Jamie Uys)

Beszéljen a fájlformátumok típusairól, előnyükről és hátrányaikról, a RAW képfájl feldolgozása adta lehetőségekről! Ismertesse a korszerű adattárolási lehetőségeket!

Kulcsszavak, fogalmak:

történelmi, társadalmi háttér, szakítás a fotográfia eredendően ábrázoló funkciójával, absztrakció, hiba, mint művészeti érték

Sebastiao Salgado, Alain Schroeder, Jasper Doest, Martin Bailey, BBC, National Geographic,

Máté Bence, Szentpéteri L. József, Sebastiao Salgado, Másfélmillió lépés Magyarországon, Rockenbauer Pál, az alkotó és az általa megfigyelt folyamat kölcsönhatásai, technológiai fejlődés (drón, objektívek fejlődése, digitális technika fejlődése, magas iso/alacsony zaj mellett, fényképezőgép záruk fejlődése), slow motion astrofoto, extrém körülmények, a tudomány szerepe, World Press Photo
jpg, tiff, raw, veszteséges és veszteségmentes tömörítés, expozíciós, színtkorrekciós, tónuskorrekciós lehetőségek, árnyalatterjedelem, tónusgazdagság, részlet a fehérben, részlet a feketében, információtartalom és méret összefüggése, bitmélység

16. A) Mutassa be a 20. század elejének avantgárd művészeti irányzatai közül a fauvizmus, expresszionizmus, kubizmus legfőbb törekvéseit és kiemelkedő alkotóit! Ismertesse a Nyolcak csoportjának tevékenységét!

- A 20. század elejének társadalmi környezete, a művészeti irányzatok alapelvei
- A 20. századi képzőművészet meghatározó alakjai
- A festészet modern irányzatai, magyarországi megjelenése

Kulcsszavak, művek, fogalmak:

A korszak szélsőséges ideológiái – bolsevizmus, fasizmus – I. világháború - gazdasági világválság - egzisztencializmus;

Avantgárd (előőrs, élcsapat) – új művészeti felfogás – egyedi világértelmezési kísérletek

Fauvizmus (vadak) harsogó színellentétek, kétdimenziós ábrázolásmód (*Henri Matisse*:

A tánc - Madame Matisse portréja - Zöld sugaras portré / *André Derain*: A Westminster-híd /

Expresszionizmus – szemben a realizmus objektivitásával, valóságtiszteletével, a társadalmi válság közepette a művészi kifejezés szubjektivitása, a szenvedélyes egyéni érzelmek megmutatása, drámai szín- és formakezelés / *figurális expresszionizmus* (kifejezően torzított formák, de a valóság felismerhető - érzések hangsúlyozása mozdulatokkal, arckifejezésekkel, gesztusokkal) *absztrakt expresszionizmus* / nem valóságos helyzetet ábrázol, belső mozgás, lüktetés, érzelmkifejezés pusztán színekkel és formákkal (a tragikus életérzés, szorongás tükörképe, amely az I. világháború előtt és alatt az értelmiséget elfogta)

Expresszionista csoportok, alkotók: Die Brücke (A híd), Der Blaue Reiter (A kék lovas) / *Franz Marc*: Kék lovak – Küzdő formák / *Ernst Ludwig Kirchner*: Cirkuszi lovas / *Egon Schiele*: Ülő nő / *Edvard Munch*: Sikoly / *Oskar Kokoschka*: Portré / iskolateremtő művészeti filozófus - *Vaszilij Kandinszkij*: Sárga, vörös, kék)

Kubizmus (*plasztikus, analitikus, szintetikus*) – Paul Cézanne posztimpresszionista festő hatására geometrikus formák, a tárgyak állandó tulajdonságának hangsúlyozása, visszafogott színhasználat – egyszerre több nézet egyesítése – elvont formák alkalmazása / montázs technika megjelenése (*Pablo Picasso*: Avignoni kisasszonyok / *Georges Braque*: Vizeskancsó és hegedű / *Fernand Leger*: Kékruhás nő)

Absztrakció – elvonatkoztatás a látható valóságtól – nonfiguratív, tárgy nélküli ábrázolás – egyedi jelrendszer - a vizuális elemek szellemi, lelki tartalmai / Vezető személyiségei: *Vaszilij Kandinszkij* / *Kazimir Malevics* / *Piet Mondrian*

A szobrászat avantgarde törekvései - a modern szobrászat kibontakozása: *Auguste Rodin* / *Aristide Maillol* / *Alberto Giacometti* / *Constantin Brâncuși*)

Nyolcak – Magyarország - a francia festőkkel egyidőben az új képzőművészeti kifejezési formákat keresik – monumentalitás – témáik akt-csoportképek, csendéletek, portrék, tájképek /a szecesszió, kubizmus és az expresszionizmus hatásai (*Kernstok Károly*: *Lovasok a vízparton* / *Czóbel Béla*: *Fiú kutyával* / *Pór Bertalan*: *Hegy beszéd*)

16. B) Beszéljen a fotográfiában rejlő lehetőségekről a személyes identitás, közösségi identitás témakörében! (Nan Goldin, Ryan McGinley, Rineke Dijkstra, Elina Brotherus, Elinor Carucci, Richard Billingham, Nobuyoshi Araki, Larry Clark és egy, a témával foglalkozó kortárs magyar fotográfus)

Ismertesse a reprodukciós fotográfia technikai alapjait, legfontosabb eszközeit!

Mit nevezünk ráutaló magatartásnak? Mit ért a „hallgatólagos hozzájárulás a képmás elkészítéséhez” kifejezés alatt?

Kulcsszavak, fogalmak:

fotónapló és intimitás, társadalomábrázolás, a privátfotó hatása a fotográfiára a hiba, mint érték képalkotásban 18%-os szürke lap, színskála, fényszín, színhelyesség, fénymérés, brillancia felbontóképesség, torzítás-torzításmentesség

17. A) Mutassa be a 20. század eleji avantgárd művészeti irányzatok közül a futurizmus, a konstruktivizmus, a dadaizmus és a szürrealizmus törekvéseit és kiemelkedő alkotóit! Beszéljen az absztrakt művészet kialakulásáról!

- A 20. század elejének társadalmi környezete, a művészetek filozófiai háttere
- A képzőművészet modern irányzatai, megjelenési formái és legismertebb képviselői
- Az absztrakció különböző megjelenési formái

Kulcsszavak, művek, fogalmak:

Avantgárd képzőművészet / a századvégi társadalmi válság felerősödése - szociális témák - több új irányzat egyidejű megjelenése / rövid idejű - forradalmi lendületű mozgalmak / a művészetről alkotott kép megváltoztatása - lázadás - szakítás a hagyományokkal, a közönséggel / a megszokott művészeti formák széttörése - új kifejezésformák keresése / formabontó vagy formaépítő szándék / közzétett elvi nyilatkozatok – manifesztumok

Futurizmus – Olaszország - Oroszország / művészeti-politikai hitvallás - a múlt tagadása - a jövő kiemelése – militarizmus - a sebesség, a technika dicsőítése – a

képzőművészetben a mozgás fázisok egymást követő ábrázolása egy képen / a mozgás irányának érzékeltetése az erővonalak feltüntetése a képen / hatása a festészetén kívüli területeken / könyvművészet, grafika, tipográfia, zene, előadóművészetek (*Tommaso Marinetti* – Futurista Kiáltvány – „bátorság, vakmerőség, felháborodás” / orosz szellemi vezéralakja: *Vlagyimir Majakovszkij* / *Umberto Boccioni*: A kerékpáros dinamizmusa / *Marcel Duchamp*: Lépcsőn lemenő akt / *Giacomo Balla*: Kutya pórázon - Fecskék)

Konstruktivizmus – *Realista Manifesztum* – az orosz futurizmus hatott az absztrakt irányzat kibontakoztatására / a művészeknek művészetén túli szerepet szánt: mint történelmi felelősség, küldetéstudat / különböző anyagok (fa, üveg, vas, cement stb.) alkalmazása - a tömegek és formák viszonyának megjelenítése - geometrikus formák előtérbe helyezése - a szerkezeti összetevők, terek és síkok erőteljes hangsúlyozása – funkcionalizmus (*Vlagyimir Tatlin*: 3. Internacionálé tornya - terv / *Naum Gabo*: Női fej / *Antoine Pevsner*: Negyedik dimenzió / *Kazimir Malevics*) *Kassák Lajos*: "Nem tudunk többé elhelyezkedni az adott keretek között sem a társadalomban, sem a művészetben. Nem akarunk a régiből újat komponálni. A mi korunk a konstruktivisták kora. Művészet, tudomány, technika egy ponton érintkeznek. Az új forma az architektúra."

Dadaizmus – a tagadás művészete – lelki magatartás: nihilista és abszurd - eszméi, földrajzi elterjedése (Zürich, Németország, New York, Párizs, Szovjetunió) műfajai: ready made / kollázs / fotómontázs / *objet trouvé* – talált tárgyak konstrukciója (*Tristan Tzara* – Hét Dada Kiáltvány / *Hans Arp* / *Marcel Duchamp*: Palackszáritó, Forrás)

új műformák és kifejezés módok megalapozása - performance, ready made, object art stb.

Szürrealizmus – eszméi (*André Breton*) – pszichológiai háttere (*Sigmund Freud*) vezető személyiségei (*Henri Rousseau*: Az álom / *Salvador Dalí*: Elfolyó idő / *Joan Miró*: Katalán táj / *Marc Chagall*: A muzsikusz)

Absztrakt művészet - a természetábrázolás elvetése / nem ábrázoló, nonfiguratív, abszolút művészet - önálló formaelemek – a vonal, a forma, a mozgás, a szín kiemelt szerepe - új lehetőségek a művészi alkotófolyamat számára – kibővített képzőművészeti formanyelv / hatása a modern építészetre, iparművészetre és díszítőművészetre

17. B) Beszéljen a mozgóképi műfajok alakulásáról 1990-től napjainkig!

Elemesse a kommersz világ, a különféle szubkultúrák és a klipek, reklámok vizuális világának egymásra hatását, valamint a sorozatok és az online média által teremtett új műfajokat! (*Dogma*-filmek, *David Lynch*, *Jim Jarmusch*, *Jean-Pierre Jeunet*, *Guy Ritchie*, *Anton Corbijn*, *Michel Gondry*, *Chris Cunningham*, *Paolo Sorrentino*)

Ismertesse a digitális fényképezőgép felépítését, működését, a digitális képfájl keletkezésének folyamatát!

Kulcsszavak, fogalmak:

a szerzői film átalakulása, tv-sorozatok előretörése; a televíziók mozgóképi arculati lehetőségei, mozgóképi műfajok megjelenése az online világban gerillavideók, a mobiltelefon, mint képkötő eszköz,

a mozgóképi lehetőségek demokratizálódása
fényérzékeny lapka, analóg elektronika, A/D konverter, digitális képfeldolgozás, adattároló,
kereső, kijelző, az egyes részegységek feladata, működése, automatikák, 2-es számrendszer,
bit, byte, színmélység

18. A) Mutassa be a 20. századi építészet és iparművészet legfontosabb irányzatait! Sorolja fel és jellemezze a két terület meghatározó alkotásait, tervezőit!

- A Bauhaus története és képviselői
- Design áramlatok a 20. században (art deco, funkcionalizmus, organikus művészet, minimalizmus)
- A modern és posztmodern építészet stílussteremtő személyiségei

Kulcsszavak, művek, fogalmak:

Bauhaus – alkotóműhely az emberi környezet alakítására / európai, kelet európai és amerikai haladó eszmék műhelye - szociális elkötelezettség – kézművesség tisztelete és a korszerű technika hasznosítása együttesen – kubista térkísérletek – elvont komponálás /

Alapítása: 1919 - Weimar - Walter Gropius / 1925 Dessau / 1938 Chicago - Moholy-Nagy László / a Bauhaus hatása a modern építészetre és iparművészetre / összművészeti törekvések, funkcionalizmus és ipari formatervezés / Bauhaus hatása a formatervezés különböző területeire, belsőépítészet, használati tárgyak, bútor, textil, üveg stb. / A Bauhaus tanárai: *Ludwig Mies van der Rohe, Vaszilij Kandinszkij, Paul Klee, Breuer Marcell*

Le Corbusier épületei – modulator elmélete / a plasztikus formálás példái, vasbeton használatával (Ronchamp – zárándokkápolna, Marseilles-i lakóház ház)

Chicagói Iskola - *Louis Sullivan* munkássága / *Frank Lloyd Wright* és az organikus építészet elvei – japán hatás (Vizesés Ház, Guggenheim Múzeum - New York City)

Design: technikai és stílári fejlődés / a funkció és a geometrikus - természeti formák előnyben részesítése / új anyagok használata, tömegtermelés (acélcső, bakelit) funkcióelemzés, az anyag tulajdonságait, a szerkezet és technológia követelményeit figyelembe vevő tárgyak /

Finn, olasz design (*Alvar Alto / Tapio Wirkkala* üvegei, porcelán tárgyai)

Posztmodern tárgyalakítás – *Robert Venturi* építész – középpontban az ember, lelki-vizuális igények figyelembevétele, a funkcionalizmus elutasítása – a design és a képzőművészet határainak elmosódása /

Memphis kiállítás (1981) a modernizmust átalakító irányzat a napi használati tárgyak, bútorok közegében / bizarr formavilág, élénk színek / feltűnésvágy – reformgondolat / izgalmas anyag- és formaötvözetek, játékosság / *Ettore Sottsass*

18. B) Beszéljen arról, hogy mit jelent az új tájszemlélet a fotográfiában! (Olafur Eliasson, Sophie Ristelhueber, düsseldorfi iskola, Becher házaspár, Andreas Gursky,

Hiroshi Sugimoto, Edward Burtynsky, és egy, a témával foglalkozó kortárs magyar fotográfus)

Milyen vakufajtákat ismer, melyiknek mi a szerepe? Beszéljen a vakuk kreatív használatának lehetőségeiről!

Kulcsszavak, fogalmak:

régi és új tájszemlélet a fotográfiában, a távolságtartó fotográfia, a gazdasági és társadalmi változások és az ember természetalkító tevékenységének hatása a fotográfusok gondolkodására és látásmódjára beépített vaku, derítő vaku, rendszervaku, HSS vakuk, kulcsszám, TTL, műtermi vaku W/s, fejgenerátoros vakuk, központi-generátoros vakuk, vakuszinkron idő, zártípusok

19. A) Mutassa be a 20. század második felének avantgárd és a magyar neoavantgárd művészet festői irányzatait, híres alkotásait, művészeit!

- Művészeti válaszok a II. világháború utáni társadalmi jelenségekre
- Az absztrakt expresszionizmus, pop art, op art, hiperrealista festészet külföldi és magyar képviselői

Kulcsszavak, művek, fogalmak:

A 2. világháború utáni nemzetközi művészet - baloldali ideológiák, mozgalmak / 68-as diáklázadások eseményei / változások az 50-es évek meditatív, politika- és ideológiamentes művészetéhez képest / francia új-realista irányzat, a NewYork-i pop-art / a kor művészetszemléletének alapjaiban való megváltoztatása / egy-egy alkotó pályáján belül többféle kifejezési forma, irányzat is megjelenik /

Absztrakt expresszionizmus Amerikában / más elnevezéssel: drip painting (csurgatásos festészet) / gesztusfestészet / akciófestészet (action painting) - a tudatkontroll nélküli festői jelírás egyik megnyilvánulása - a kész művel szemben a képkészítés folyamatának kiemelése / *Willem de Kooning / Jackson Pollock / Motherwell, Franz Kline*

Pop art – Angliában és az USA-ban – eszközei: a nagyítás és a személytelen ismétlés - szitanyomással készült képek köznapi tárgyakról, ikonikus személyekről / *Andy Warhol: Campbell's leveskonzerv sorozat, Mao, Marilyn Monroe / Roy Lichtenstein: Pow!, Crak!*

Hiperrealizmus - fotórealista festészet - a valóság személytelenített megjelenítése / kiindulás a tömegművészetek standard látásmódjából – tematikus megközelítés / fénykép, színes dia óriási méretű festményre nagyítása / önkényesen kiemelt valóság - a látvány és a valóság viszonyának kérdései / a fotólátás - manipulált látás /

Magyarországon szigorú kultúrpolitikai felügyelet (TTT), töredékes információk a nemzetközi áramlatokról / időbeli és kommunikációs szakadék a keleti és nyugati művészetek között / a különböző törekvések egymás mellett élése – egymásra hatása

Magyar neoavantgárd képzőművészeti események: a 1968-69-es Ipartev kiállítások – „Szürenon” kiállítás / festők és szobrászok új generációjának bemutatkozása / happeningek, pop-art, op-art és hiperrealizmus ihlette munkák (Jovánovics György, Méhes László (hiperrealizmus), Bak Imre, Nádler István, Hence Tamás, Molnár Sándor)

Op-art – optikai művészet – érzékelés és ugyanakkor az érzékelés vizsgálata is / színritmusokra épített, nyitott művek, a művet a néző fejezi be / a téri illúzió, a változás - átalakulás fontosságának hangsúlyozása / a francia GRAV - Vizuális Művészeti Kutatócsoport tagja: Victor Vasarely: Zebrák, a Győri Színház faliképe

Absztrakt expresszionizmus – lírai absztrakció (Korniss Dezső, Frei Krisztián)
hard-edge (kemény él): erős színeket alkalmazó, geometrikus irányzat (Bak Imre, Nádler István) a hetvenes évek közepétől a neoavantgárd tovább darabolódása / a neoavantgárd nemzedék tagjainak külföldre távozása - az avantgárd törekvések kísérletezésekben való érvényesülése az átfogó, világmegváltó szemlélet helyett

19. B) Beszéljen arról, hogy mit jelent a technikai képek kritikája, a fotó és film médiumára való reflektálás! (Cindy Sherman, Gillian Wearing, Thomas Demand)

Beszéljen a videoművészet megjelenéséről! (Andy Warhol, Bill Viola, Nam June Paik) **Beszéljen a hazai film- és videoművészet experimentális törekvéseiről!**

Milyen műtermi fényformálókat ismer, melyiknek mi a szerepe?

Kulcsszavak, fogalmak:

objektivitás-szubjektivitás, rákérdezés a fotó valóságábrázolására a videó, mint médium megjelenése és hatása, BBS filmek, Bódy Gábor, Erdély Miklós műtermi fényformázók (softbox, ernyő, spot), kemény fény, lágy fény fénykarakter, relatív tárgytávolság

20. A) Mutassa be a 20. század második felében megjelenő újabb képzőművészeti műfajokat, irányzatokat!

- A korszak új művészeti megnyilvánulásai Európában és az USA-ban
- A konceptuális művészet törekvései, fluxus, performance, akcióművészet, az installáció és médiaművészet alkotásai, művészei

Kulcsszavak, művek, fogalmak:

A kasseli Documenta a kortárs művészet egyik jelentős seregszemléje / Amerikában élénk műtárgykereskedelem - kortárs művészeti galériák

Neodadaizmus – pop art – combine painting (Robert Rauschenberg – „minden művészet” - valami új létrehozása, anyag és tárgykombinációk, a meglepetés erejével hatnak / művészetet bármiből, bárhol létre lehet hozni, bármilyen céllal - cél nélkül is)

Konceptuális művészet – akcióművészet – fluxus - performance / az eszme, a művészi elgondolás kiemelése / átmeneti műfajok / a médium elsődleges „üzenete” a változás, amit a megjelenése okoz az emberi viszonyokban / új technikai eszközök (videó, polaroid, xerox) / *Joseph Beuys* – „társadalom szobrászat” / a művészet minden emberi tevékenységben való érzékelése-értékelése / a kreativitás, mint központi kategória / az alkotást biztosító szabadság / a politika, mint a szabadsághoz juttató tevékenység / *Joseph Kosuth*: Egy és három szék

Installáció és a médiaművészet / társadalmi-politikai érdeklődés és önelemzés

(*Yves Klein, Nam June Paik*)

Land art – Earth art / a minimal art-ból és a konceptuális művészetből ered / a művészek a természetben hajtának végre különféle változtatásokat / pl. nagy mennyiségű föld, kő vagy homok kiállítása a galériákban / *Walter de Maria*: 500 köbméter föld / kivonulás a valóságos térbe, tájba, városi környezetbe / *Robert Morris*: Obszervatórium c. 70 m széles mesterséges domb a nevadai sivatagban (240 000 t kő és föld) / *Michael Heizer*: Kétszeres negatív; *Walter de Maria*: Egy mérföldnyi vonal / *Javacheff Christo*: Völgyzáró függöny

Kinetikus művészet – Moholy-Nagy László fénykinetikus kísérletei, Alexander Calder mozgó óriásplasztikái / a művészet és a technika közötti határok elmosódása - vizuális kutatás / a mozgásillúzió helyett valódi mozgás - változás bevezetése / mechanikus, mágneses vagy elektronikus mozgatás / hang - és fényeffektusok / *Nicolas Schöffer*: Kinetikus tornyok - a környezeti változásoktól függően változtatják a fény- és hangeffektusokat, a konstrukció mozgását) – *Zero csoport (német)* / *Haraszty István*: Acélmosoly, Fügemagozó, Agyágyú /

Hiperrealista szobrászat – Duane Hanson – Asszony bevásárlókocsival

Intermediális művészet – junk culture (hulladék-, szemétkultúra) / a civilizáció fogyasztói mechanizmusa által elhasznált tárgyakból, hulladékokból készülő művek /

Individuális mitológia - szokatlanul személyes hangú művészet / az alkotófolyamat szubjektív forrásainak hangsúlyozása / a történelem előtti kultúrák egyéni értelmezése / a mítosz és a művészet kapcsolatának középpontba állítása (*Christian Boltanski* saját múlt rekonstruálása, gyermekkori fényképek összegyűjtésével / mágikus stratégiák a halál ellen

Happening – történés / a jelenben zajló eseménysor, véletlen és megtervezett mozzanatok, a művész aktivitása és a közönség bevonása is / a színházi előadástól eltérő, egyszerű és megismételhetetlen realitás / színészet nélkül

Mail art - postai művészet - tömegessé váló nemzetközi művészeti tevékenység / a posta kellékeit (levél, levelezőlap, csomag, távirat, bélyeg, pecsét) veszi igénybe kapcsolatteremtésre, művészi „üzenetek” közvetítésére (elküldeni, megkapni, átalakítani, kicserélni, gyűjteni és kiállítani) angol nyelvű / kollázs, assemblage / a művészeti intézményrendszer bojkottálása / függetlenedés a művészeti piactól, a közönség elvárásaitól / a korszak „népművészete” / a budapesti, *Galántai* vezette *Artpool Archivum* - nemzetközi viszonylatban is jelentős gyűjtemény

Hazai happeningek, pop-art, op-art és hiperrealizmus ihlette munkák (*Jovánovics György, Méhes László, Bak Imre, Nádler István, Hencse Tamás, Molnár Sándor*) 1970-73 illegális kiállítások - Balatonboglári Kápolnatárlatok néven - a mozgalom szervezője: *Galántai György* (részrtvevői: *Erdély Miklós, Hajas Tibor, Szentjóby Tamás, Maurer Dóra, Pauer Gyula, Haraszty István, Türk Péter, Altorjai Sándor, Halász Péter*)

20. B) Beszéljen a storytelling fogalmáról! (Jeff Wall, Gregory Crewdson, Philip-Lorca diCorcia, Tom Hunter, Justine Kurland, Hannah Starkey, Erwin Olaf)

Beszéljen és a képzőművészeti fotóhasználat lehetőségeiről és a fotó szerepéről a konceptuális művészetben! Mutassa be egy kortárs magyar alkotó ez irányú munkáját! (Sophie Calle, Zhang Huan, Erwin Wurm)

Beszéljen a különböző zárszerkezetekről! Melyiket mire érdemes használni és miért?

Mi a közszereplés és a tömegfelvétel?

Kulcsszavak, fogalmak:

megrendezett fotó, staged photography, képmódosító eljárások, konceptuális művészet a kép megértéséhez szükséges kód, Arnulf Rainer, Alexander Tinei, redőnyzár, központi zár, vakuszinkron idő

SZÓBELI VIZSGAFELADAT ÉRTÉKELÉSE
Összesítő tábla

Sorszám	Név	Feladat sorszáma	Osztályzat

.....
dátum

.....
aláírás